

HEBREOS

Yí Necy Huidi Piñjaty Yajniguejx Je Hebreo jääy

1 Jecy'ajty Dios ayuc yejcy
ma ajt nmij'ap nmijteedy
canaag'oc etz canaagnax miid
je yprofetas ajcxy, je' ajcxy
huidibi najtzcapxiy Dios y'ayuc.
2 E jadachambi ma xii tiempo
yhuingooni co je naaxhuiñbi
ycixani, Dios ayuc yecy ma iich
ajt miid je' y'ung. Dios miid
y'ung yaj'oyiiy je naaxhuiñbi etz
tüg'óciy tijaty huidibi yajpatp. E
Dios ti y'ung yajmigo'ixmadziydäy
tüg'óciy. **3** Dios y'ung ymiid Dios
y'oy'ájtin, yi' je' Dios ytiicxin'ajtpy
yjajin'ajtpy. Yi' je' codinaayb etz
yajniguëxigy nej je' je Dios. Dios
y'ung huijtz'ijtaayb tüg'óciy miid je'
y'ayuc etz ane'min mic'ajt miidpi.
Co Dios y'ung ti xyajhuaatzim ajt
nbocy, chi cöbijcy je mij'anem'in
jiiby tzajpjoty, jadu'n nej jihuïy
y'ixtacy a'oy'am y ma je mijpi Dios
ymijc jiiby tzajpjoty.

Dios y'ung jacmij yi'ca'ydi
ángeles ajcxy

4 Je Dios y'ung jac mij je' ymic'ajt
y'anem'in miidity, ca'ydi je ángeles
ajcxy. Com yi' je' Dios y'ung, paady
ycixpi mic'ajt miidity jaydëbi

ane'my huidibi Dios yje'ajtpy, e
ca'ydi yi ángeles ajcxy yi jadu'mbi
mic'ajt miid. **5** Com Dios ca' yi' ni
tüg ángel nimay:

Hich miich n'ung'ajtpy. Hich
miich ti nyajpi'l'c'aty
jadachambi xii.

Nañ jadu'n ca' Dios ni tüg ángel
nimay:

Miich xteedy'adiibich, iich
miich n'ung'adiiyb.

6 Co Dios y'ungooob oy quexy
ma naaxhuiñjäy chinäy, chi yi'
ane'min pidacy:

Huen je ángeles ajcxy nidüg'óciy
huindzigihiipy pa'tjihuïhiipy
je' y'ung.

7 E miid je ángeles ycixpi, Dios
ymina'n:

Yí ángeles jadu'n yi' ajcxy nej
poj. Yi' ajcxy huidibi tzajpjoty
tzinaayb, jadu'n yi'ajcxy nej
huidzuc, nej jiinye'n.

8 Jadu'n Dios yminañ miid y'ung
ycixpi:

Miich, Dios'ajtp, miich
m'anem'in huinixii
huinitiempo yi' y'idiipy.
Miid mdudägy'ajtin miich
m'anemipy.

- 9** Tí mdzocý je tiy'ajt tiybí, e ca' tí m'ixa'lñ je jibicpi. Paady ycixpi Dios, miich mDios, tí xyhuin'ixy, e tí yejctäy nígi ma miich je jotcujc'ajtín je xondaacín, ca'ydi ma yi mmi'ané'mbidijc.
- 10** Dios nañ jadu'n ymina'n: Miich, Huindzin Dios, oga'n'aty mbidac nej naaxhuiñybi chondacy, e miid miich mmic'ajt myaj'oyiiy je tzajp.
- 11** Cijxtáhuip yi naaxhuiñybi etz yi tzajp, per miich hui'mip huinixii huinitiempo. Jadu'n yi naaxhuiñybi etz yi tzajp y'amijiydáhuipy nej huit.
- 12** Jadu'n miich yi naaxhuiñybi etz yi tzajp m'anégipy nej tûg huit yaj'anégiyin. Jadu'n miich yi naaxhuiñybi etz yi tzajp myajtigadzipy nej jay ajcxy yajtigach yhuit. Chi miich je'ní m'lídipy, je mxii mijimijt ni mina ycacixipy ycatigoyipy.
- 13** Ni camina Dios canimay ni tûg je ángeles ajcxy:
- Ína' ma iich nmije a'oy'amy, ixti mabaad iich miich je mmidzip nmimadactäyich, jadu'n yi'ajcxy nipaadipy nej yi' miich mdecypoxpejt'adyii.
- 14** Tûg'óciy je ángeles ajcxy ac espíritu yi' ajcxy, e ytungixy ma Dios, yquexyögyixy jígix pubedipy je jay ajcxy huidibi ajcxy y'alma padam ñidzoocin.
- Ca' n'iixnajx nmidonajxim
nígoó yi pocyhuinmeeceixin**
- 2** Miid jadayaabi tiy'ajt ycixpi, oy co yajxon n'ocjäygugiiyim Dios ytiy'ajt huidibi tí nmidoohuim,

jígix ca' njijpyöyduutím je Dios ytiy'ajt huidibi jadu'n nipatp nej tûl'a oybi. **2** Pen je ayuc tiy'ajt huidibi ángeles ajcxy yejc jecy'ajty, hui'm je' co yjanchity. E pinjaty pocytumb, e ca' cuyduuni Dios ytiy'ajt, Dios chaachytunipy je' nej padyii miid ypcocy ycixpi.

3 ¿Nej tiij iich ajt co Dios ycastigo nga'ocpaatim, pen je' je' yam ca' nmijpidaacim je Dios ytiy'ajt jadu'n nej jébi xyajniidzoocim ajt n'alma? Yi Huindzin Jesús jayijp'aty ci'm nigapxy Dios ytiy'ajt jadu'n nej jébi Dios xyajniidzoocim ajt n'alma. E jac'axam je discípulos ajcxy nañ jadu'n najtzcapxíy Jesús y'ayuc, e nígapxpejty ajcxy co yjanchity je Jesús y'ayuc, e chi capxnajxy ajcxy jada tiy'ajt ma iich ajt. **4** Jadu'n anajty capxhuácxixy Jesús y'ayuc ma iich ajt, chi Dios yajniguëxiçp Jesús y'ayuc co yjanchity co tuñ ijxpejt, mijhuinma'lñ etz milagro. E co Dios xymooyim je yjihui'lñ ymic'ajt, chi nije' nije' nbaatim mic'ajt ma Dios. E jadu'n Dios tuñ nej yi' tzocý.

**Jesucristo jadu'n je' anajty
nej ajcxy yjuugy ymigüg**

5 Dios ca' yi ángeles ajcxy ti cötujcin möy co y'ane'mity ya naaxhuiñ, jadu'n nej xii tiempo min cidägy, je xii je tiempo huidibi iich ajt nnimiydaacim. **6** Hue' janchtiy ji tûg'it yjaybetyity ma Dios ñeey, ma ymina'n:

Miich Dios, ¿ti yi' je naaxhuiñjäy, co miich yi' ajcxy mjäyimedziib? ¿Ti yi' je naaxhuiñjäy, co miich je' ajcxy mjotmay'adyii?

⁷ Janch con xii tiempo miich ti mmöy yi naaxhuiñjäy ajcxy e nañ ti mmöy jacminacy ymic'ajt y'ane'm'ajt ca'ydi yi ángeles ajcxy. Per jac'axam miich mmöhua'ñ naaxhuiñjäy ajcxy nigi ymic'ajt y'ane'm'ajt, ca'ydi je ángeles ajcxy. Tüg'óciy huidijaty miich ti myaj'oyiy anajty ti mbidactähuip yi' ma yi naaxhuiñjäy ajcxy ane'min.

⁸ E co anajty ti mbidactäy anajty ma yi' ajcxy y'ane'min, jadu'n nipaady nej jihuïy tüg'óciy tijaty huidibi ti myaj'oyiy, y'dipy ma yi' ajcxy ytecypa't.

E jadu'n yi', co Dios moyday ane'min je Cristo. Dios ni ti yi' ca'ixmach nicxy yca'ity ma yi' y'ane'min. Oy ixipy ca'ní cham n'ijxim co tüg'óciy tijaty ya naaxhuiñ etz tzajpjoty ca'ní amugi' ycapxycöbigyii. ⁹Dios ti xyaj'ijxim co Jesús miid mij'ajt ane'm'ajt. Je ángeles ajcxy nigi mic'ajt oy'ajt anajty miidity, ca'ydi Jesús co yi' chinay ya naaxhuiñ. Jadu'n Dios tuñ jaydëbi Jesús y'ögy miid jay ajcxy ypoc ycixpi. Jadachambi Dios ti möy Jesús mij oy'ajtin, etz mij ooy ti cömay miid je tzaachy'o'cin huidibi ypaat.

¹⁰Tüg'óciy huidijaty ya yajpatp, ji'ajtp yi' miid Dios ycixpi etz Dios ymic'ajt yaj'ijtaayb tüg'óciy huidibi ji'ajtp. Dios tudägy ytuuñ co yajca'pxi Jesucristo y'oy'ajtin miid je tzaachhypi huidibi ti minaxy ti yajnaxy. Miid co Jesucristo tzaachhypi ti minaxy ti yajnaxy, paady ycixp jay ajcxy padaangixy

Cristo y'oy'ajtin. ¹¹Miid co Jesucristo, je huidibi jay ajcxy yajpocyñhuaatzp, jiby mic'ajt ti paady ma Dios Teedy, paady ycixp yi' ajcxy huidibi patcixp pocyñhuaatzin nañ jim mic'ajt patcixy ma Dios Teedy. E miid co Jesucristo etz yi' yjäy mic'ajt patcixy ma Dios Teedy, paady ycixp Dios y'ung je Jesucristo ca' ti tzo'yu'u'n jihuïy co yi' ymina'ñ co je mibijcpidijc jadu'n nipaady nej yi' yjugytijc ymigügtijc. ¹²Paady je Cristo ymina'ñ ma yjaybetyity:

Miich Dios, iich miich ngapxpadiipyich ma nmigügtijcich. N'iihuipyich iy miid miich ycixpi ma je jay ajcxy ti nayyöymüjcigixy.

¹³Nañ jadu'n Cristo ymina'ñ ma yjaybetyity:

Nmijpidägibyich Dios.

E jadüg'oc yminaani:

Cha iich, miid je ung anäg ajcxy tiibi Dios xymöyich.

¹⁴Ma jay ajcxy ytügquëx'ajtcixy, tügpi yxiixy, tügpi ni'py je' ajcxy. Nañ jadu'n Jesús ymiid je' anajty yxiixy ñi'py jadu'n nej jay ajcxy ymiidity jigix jëbi y'ögy, e jadu'n je' yajhuindigoydähuipy je huidibi anajty jamic'ajtmiid co jay yaj'ögiyb, je' je' je mujcu'. ¹⁵E jadu'n je Cristo yajnihuädzictuty tüg'óciy pinjaty anajty cojuyiy codoogiy y'ijtp ma je mujcu', miid co tzigliygixy yi y'o'cin. ¹⁶Janch co Jesús ymiñ ya naaxhuiñ, ca' nminaanim co pubeda'ñ je ángeles ajcxy, je' janchtiy ypubedamyb Abraham y'ap y'oc. ¹⁷E miid jada ycixpi, Jesucristo jadu'n anajty miidity ñinicx etz yjugy'ajtin

tú'ciy miid je jugytjc ymigügtjc ninicx etz jugy'ajtin, jigix jébi yi' naydiipajc codinäy naaxhuiñyjäy ajcxy ma Dios yhuinduu miid tudägy'ajt etz pa'ayohoüin. Etz nañ jadu'n jigix jébi huindzigiäy Dios miid yci'm ñinicx miid jääjäy ajcxy ypcy ycixpi, e jadu'n yajpocyhuaatzhäuij yí mayjäy ajcxy. ¹⁸Com Jesucristo ci'm tzaachypí minajx yajnajx, etz nañ jadu'n je mujcu' Jesucristo jot'ijxy huinma'ñ'ijxy, paady ycixp Jesucristo jébi pubety pinjaty jadu'n tzaachypí minajxp yajnajxp, etz ma yjot'ixyii yhuinma'ñ'ixyii je mujcu'.

Jesús jacnígi mijity yi' ca'ydi Moisés

3 Miid co Jesucristo jadu'n ti tuñ, paady ycixp miich ajcxy migügtjc huidibi cixyjot huinijot mijpidacp Jesucristo, je huidibi ajcxy Dios ti xyhuin'ijcixy co xyje'adáanigixy. Pidaaccix mhuinma'ñ yajxon ma je Cristo Jesús, je huidibi nejhuiiyim co Dios ti quexy ya naaxhuiñ, je huidibi tügpajc mijitungmiid ma Dios, huidibi tügpajc xycodinaayim ma Dios. ²Jesús tudägy yi' ti y'ity ma Dios yhuinduu, je Dios huidibi ti yajniibigyii je mijitung, tim jadu'n nej Moisés y'ijty tudägy ma je ytung miid tüg'óciy jääy huidibi anajty ti cöbijccixy Dios ycötujcin ma Moisés. ³Jesús ymihuaad nígi huindzigi'ñ etz cömayin, ca'ydi Moisés. Tim jadu'n nej piñ tüg tijccoipi je' je' ijtp cömay, ca' nmínaanim je tijc ijtp cömay. ⁴Tüg tüg tijc jím je' piñ cojp. Per Dios yi' ti yajcojta yaj'oyiydäy tüg'óciy huidibi ji'ajtp. ⁵E jadu'n je Moisés

tudägy je' ytuñ miid tüg'óciy jääy huidibi ti paady Dios ycötujcin ma yi'. Je Moisés je' ytung'ajti yejcy je tiy'ajt huidibi anajty Dios jac'axam yegamyb. ⁶Je Cristo tudägy ytuñ miid tüg'óciy iich ajt huidibi mijpidacp Dios, tim jadu'n nej tüg jääy y'ung tudägy ytuñ ma yteedy ytijc yteedy ypidägy. Jadiu'n iich ajt nbaady nej Dios ytijc, e Cristo tudägy ytuñ miid iich ajt, pen tudägy nmibijcim Dios y'ayuc, ca' n'ixmajtzim ajt nmibijcim. Pen nmijpidaacim Dios agujc jocujo ixti mabaad n'o'cim miid je' ycixpi huidibi njijp'ijxim ma Dios.

Dios yjääjäy ajcxy ypoocxin

⁷Paady ycixp jadu'n yjaybetyity ma Dios ñeey ma je Espíritu Santo jadu'n yminañ:

Jadachambí pen midooyb miich ajcxy nej Dios ymina'ñ,
⁸ca' ajcxy m'ijtcixy jotjuuñ jadu'n nej je' anajty ajcxy jotjuuñ y'ity, je' ajcxy huidibi mibidägy Dios jecy'ajt (co ajcxy y'ijty jím mijtigiduum). Je xii je tiempo jecy'ajty co ajcxy jot'ijxy huinma'ñ'ijxy Dios.

⁹Chi Dios ymina'ñ:

Miich ajcxy mmij'ap mmijteedy ajcxy jím mijtigiduum xyjot'ijx xyhuinma'ñ'ijxich ajcxy jecy'ajty. Ca' ajcxy jääymech co ajcxy y'ijxy anajty canaag mijhuinma'ñ huidibi ndumybich anajty miid yi' ajcxy ycixpi huixchiguïpx jímijt.

¹⁰Paady njotma'tyich miid miich ajcxy mmij'ap mmijteedy

jecy'ajty, e nminaañich:

"Niidigoy tüdigoj ajcxy jabom
jabom ma yjot yhuinma'ñ. E
ca' ajcxy nejhuihuaangixy
anajty iich nnii'aa ndü'aa."

¹¹ Paady yi' ajcxy nmijotma'tyich,
e janch janch nnimaayich
ajcxy, e ca' n'iindägyich, co
ca' ajcxy ytigihuipy ma iich
nbocxtac.

¹² Migügtijc, naygüend'ájtigix
nidüg nidüg co ni tüg miich
ajcxy mgamiid'adip jibicjot jibic-
huinma'ñ, e ni mga'ixmájtzcxixy
Dios juugypi y'ayuc, miid co
ca' mmibijccixy. ¹³ Hue' janchtiy
nayjot'amijmóoyigixy miñ xyipy
jabom jabom nami xii tiempo
yjacnicxñi. Jadu'n miich ajcxy
mdunipy, ca'ydi ajcxy yi pocytunii
xyhuin'iingixy, e chi anajty
mnaybidáacigixy jotjuuñ. ¹⁴ Pen
nmibijcim nmijpidaacim Cristo
y'ayuc tiibi nbaatim oga'n'aty, e ca'
n'ixtigihua'cim mabaad n'o'cim, chi
jébi n'ijtim miid Cristo.

¹⁵ Je' je' je huidibi jaybetyity ma
Dios y'ayuc:

Cham, pen mmidooyb miich
ajcxy nej Dios ymina'ñ, ca'
ajcxy m'ijtcixy jotjuuñ, jadu'n
nej je' anajty ajcxy huidibi
Dios mijotma'tp anajty miid
co ajcxy mibidigy Dios.

¹⁶ ¿Pinjaty ajcxy huidibi jecy'ajty
midou Dios y'ayuc e mibidigy
Dios? Nidüg'óciy je' ajcxy huidibi
tzomb Egipto naaxjot jecy'ajty
miid Moisés. ¹⁷ ¿Pinjaty je Dios
ymijotma't jadu'n huixchiguípx
jimijt? Je huidijaty ajcxy tundigoy
miid Dios ytiv'ajt, e je' ajcxy cijx
y'öctaaygixy jim mijtigiduum.

¹⁸ ¿Pinjaty Dios ñimay co ni camina
ytigihuipy ma je Dios y'it ylugar ma
jébi ypoocxcixy miid yi'? Je' ajcxy
huidibi ca' ycapxymidoy. ¹⁹ Paady
nnejhuiiyim co janch ca' ajcxy
jajty nej ytigifygixyipy ma Dios y'it
ylugar miid co ajcxy ca' mibijcy
Dios y'ayuc.

4 Com nmiidni ajt Dios y'ayuc,
jadu'n nej ti xaj'ahuaniyyim
co ndigiiyim ma yi' chinaydac
yjugy'ajttac, e nboocxim miid yi'.
Paady ooy tzoc y co ndzigiyyim Dios.
Ca' jecyity co nidüg miich ajcxy ca'
mdigihuipy miid co ca' mmibijccixy
Dios y'ayuc. ² Nañ jadu'n ti iich ajt
nmidoohuij je Dios y'ayuc oybi,
tim jadu'n nej yi' ajcxy jecy'ajty ti
midooy. Per ca' Dios y'ayuc ma ti
ypubedyii ajcxy co ti jamidoogixy
je tiy'ajt. Com hue' ajcxy ymidou, e
ca' ajcxy mijpidacy. ³ Hch ajt com ti
nmibijcim je Dios y'ayuc oybi, iich
ajt je' tigiiyimip ma je it huidibi
Dios ti tiy ma jébi nboocxim miid
yi'. Com Dios jadu'n yminañ:

Paady yi' ajcxy nmijotma'tyich,
e nnimäyich ajcxy,
n'iibaadyich ngapxpaaadyich
n'ayuc, co ni camina xii yi'
ajcxy ypocxtac capaadipy ma
iich.

Tüg'óciy huidibi Dios yajcojy
yaj'oyiiy, hue' ti yajcojy ti yaj'oyiiy
jayijpní ca'ní anajty naaxhuiñbi
chondacy. ⁴ Com ma yjaybetyity
je tiy'ajt jiiby muumity nigapxy je
mihuixtuçxiibi ma jadu'n ymina'ñ:

Dios ypoocxy je mihuixtuçxiibi
miid je' ytung ycixpi tiibi
anajty tuñ.

⁵ E jadüg it yjaybetyity ma Dios
ñecy ma jadu'n yminañ:

Ca'p yi' ajcxy ytigiiygixipy ma
iich nbocxtac.

⁶Hue' janchtiy Dios yjacmiid'ajtyñi
it lugar ma ypocxtac ma jëbi pinjaty
ytigihuip. Yi' ajcxy huidibi tzinay
jecy'ajty huidibi jayijp midou
Dios y'ayuc, ca' je' ajcxy ytigiiy
ma Dios ypocxtac, miid co ajcxy
capxycömidoodacy Dios. ⁷Paady
ycixpi Dios ti pidägy tüt xii tüt
tiempo mina jëbi pinjaty tigihuipy
ma yi' ypocxtac. Je' jadachambi
xii tiempo Dios ti pidägy. Dios ti
xyñimaayim nej David yminañ
tzach com jecy, nej miiñ jaybety
huidibi ti yajnigapxy co jadu'n
yminañ.

Jadachambi pen midooyb
miich ajcxy nej Dios yminañ,
ca' ajcxy mnaybidáacigixy
jotjuuñ.

⁸Co Josué je Israel jay ajcxy camoy
je poocxin, ca' Dios canigapxy
huingbi xii mina ytigihual'ñ ajcxy
ma Dios ypocxtac. ⁹Paady ycixp,
jadu'n yjac-hui'myñi jadüg xii
tiempo mina Dios yjäy ytigihual'ñ
ma Dios ypocxtac. ¹⁰Com pinjaty
tigiiyb ma Dios ypocxtac hue' je'
ypocxy miid je' ytung ycixpi tiibi
anajty tuñ, tim jadu'n nej Dios
ypoocxy je mihiuixtujcxibí miid je'
ytung ycixpi tiibi anajty tuñ. ¹¹Hue'
tzoc co naymic'ijxim nej huaad
ndigiiyim ma je Dios ypocxtac,
ca' yjeczyt co nijejity miich ajcxy
mbaduunipy nej ajcxy y'idiich
huidibi ajcxy ca' mibijcy Dios
y'ayuc, e ca' mdigliygixipy ma Dios
ypocxtac.

¹²Com yi' Dios y'ayuc ijtp yi'
huinixii huinitiempo, e ymiid
mic'ajt. Nigi yajtigiyñajxtäy

niniçx, jot almi, ca'ydi tüt espada
huidibi mejtz'adu'm'amy jijpíp
etz yjjpxu'ñity. E Dios y'ayuc
nejhuiydaayb nej jay ajcxy yjot
yhuinmañ miidity, e tüt'óciy
tijaty ajcxy nijot'ajtcixyp. ¹³Ca' ji
ni ti huidibi Dios ti yajcoy niçxy
ñayyüchyii ma yi' yhuinduu.
Tüt'óciy nej ajt njot nhuinmañ
nmiidity ñiguëxictähuij yi' ma
Dios, je Dios ma iich ajt nguendi
ngiyeaganim, yi' ijxtaab ajt njot
nhuinmañ.

Jesús yi' je' mijhuingapxpí ma Dios

¹⁴Jesús, je Dios y'ung, yi' je'
tügpajc jacmijitungmiid huidibi
xycodinaayim ma Dios miid ajt
nbocy ycixpi. E Jesús ti ytigiy ma
Dios yhuinduu, paady ycixp tzoc
ijtim tudägy ma ajt nmibijcin.

¹⁵Pues com Jesucristo, je huidibi
tügpajc mijitungmiidip ma Dios,
je huidibi xycodinaayim etz
xyhuingapxim ma Dios, com Cristo
tzaachhypi etz ijxta'ni canaagnax
ti yajnaxy, tim jadu'n nej iich ajt
tzaachhypi etz ijxta'ni nyajnajxim,
per je' ca' ma ti bocy tuuñ. Paady
ycixpi jëbi Cristo ajt xypalayoohuim
co ajt nyajnajxim tzaachhypi etz
ijxta'ni. ¹⁶Tzoc agujc jotcujc
nmihuingoonim je Dios y'anemdac
e n'ojadajtim nmibijctzoohuim
Dios, jaydëbi co anajty jotmay
nmiid'ajtim, chi Dios may'ajt oy'ajt
tunipy miid iich ajt ycixpi.

5 Tüt tüt mijitungmiidpi
huidibi huingapxp jay ajcxy
ma Dios, hue' je' yajhuin'ijxp ma
yëydijctijc, etz yajnigapxejty,
jaydëbi yhuingapx jay ajcxy ma

Dios etz yajnaxípy Dioscojuyip miid jay ajcxy ma Dios, etz yegipy huindzigi'ñ ma Dios miid jay ajcxy ypocy ycixpi. ² Je mijtungmiidpi jay ajcxy yajni'bijc huidibi huingapxp jay ajcxy ma Dios, jébi yi' ajcxy pa'ayoo yuenpinity huídibi pocy ymiid, com nañ jadu'n yi' ajcxy pocy jihuüy. ³ E miid yci'mboc yci'xpi copicy yegipy huindzigi'ñ ma Dios etz miid jacjadyii jay ajcxy ypocy ycixpi.

⁴ Ni piñ huaad ci'm ycanaymoyii je jadu'mbi tung co yhuingapxity ma Dios. Dios yhuin'ijxpy pinjaty huingapxip ma yi' miid jay ajcxy ycixpi, tim jadu'n nej Dios huin'ijxy Aaron jecy'ajty etz yajni'bijcy yi jadu'mbi tung. ⁵ Jadu'n yjajty miid je Cristo, ca' ci'm nayníbijctzoohuiyi ma yi jadu'mbi tung. Dios yajni'bijci co huingapxip miid jay ajcxy ycixpi, e ti ymöyii je mij'ajt jadu'n nej anajty ti nimäy:

Miich je' iich n'ung. Iich miich mjugy'ajt ti mmöy cham.

⁶ Nañ jadu'n ymina'ñ jadüg'it ma Dios ñeey:

Miich je' mhuingapxyp je jay ajcxy ma Dios huinixii huinitiempo, tim jadu'n nej Melquisedec ytuuñ.

⁷ Co Cristo chinay ya naaxhuiñ, chi ooy mijuydägy minucxtägy Dios, chi ooy mibijctzoy janch mic je Dios huidibi jébi ycohua'ñyii ma je o'cin. Miid co ooy mibijcy ooy huindzigiñ Dios miid yung naxy yjot yhuinma'ñ, paady Dios ymidoohui. ⁸ Je Cristo oy je' anajty Dios ja'ung'adyii, yjajti nej ycapxymidoohuipy Dios, miid je' ycixpi nej anajty ti y'ayoy ya

naaxhuiñ. ⁹ Co Cristo yajca'pxy yi' y'o'yajtin miid je tzaachypi huidibi yminajxy yajnajxy, chi ni'ixi' anajty y'ity jébi cop'adyii alma nüdzooocin huinixii, jaydëbi tüg'óciy pinjaty capxymidoob Cristo, ypaadip ajcxy y'alma nüdzooocin. ¹⁰ Dios jadu'n yajni'bijcy Jesúz co yajni'xip je jac mijpi tung ma yi' co huingapxip jay ajcxy ma Dios, tim jadu'n nej Melquisedec ytuuñ jecy'ajty.

Je ayo'n co njijpyöyduutim yi mibijcin

¹¹ Ooy iich miich ajcxy mij nmiidmiydäga'ñ ma jadaaabi tiy'ajt, per ooy chachchip nimiydaacnity, com ca' miich ajcxy mic'amy mhuinijihiuhuipy Dios ytiy'ajt. ¹² Jadu'n nej jada xii tiempo ti yjejcni ma miich ajcxy oga'n ti mmibicy. Hue' miich ixipyajcxy mniyaj'ixpijcnip Jesucristo ytiy'ajt je tzipjatypi. Per miich ajcxy mdzojcyñi co myajnajtzcapxihiuipy huinjemy je Dios y'ayuc huidibi ca' chipity. Ti miich ajcxy m'ahuimbijtaaygixy ca' mic majaa ma mmibijcin. Hue' jéyi miich ajcxy jadu'n nipaady nej pi'ctijc huidibi leche uucp, e ca' jadu'n paady nej mij'anäctijc huidibi caagy caayb. ¹³ Pinjaty yajpatp ma jada ipxijcin huidibi ca' chipity, jadu'n yi' nej ma'xungdijc com ca' jajtcixy je ayuc tiy'ajt tiyb. ¹⁴ Je' tzipjatpyi tiy'ajt je je' winjihiuiygixp, je' huidibi ymibijkin mij may mid'ajtkixpin, jidu'n nej je' huidibi y'aa ytiitz jim ajkixiyin je' titzpi jich kaagy je' ykaaygixpy, je' ko yjajtkixpy je' nej winjiwiyygixichin je' huidibi oy, etz je' huidibi ka'oyn.

6 Paady tzoc nügi yajyujcpejtim n'ixpijcín ma Dios ytiy'ajt, tzoc ajt yajyeeçim nmibijcín, jigix jadu'n nipaadip jadu'n nej jääy tiibí yhuinma'ñ yca'pxtaayñi. Ca' n'agapxiyo'cím canaag'oc jabom jabom je tiy'ajt huidibi ti nbaatim co oga'n nmibijcím Cristo. Ca' janam jatzojc n'ixpijcó'cím huidibi oga'n ti n'ixpijcím jadu'n nej co njothuimbijtím nej anajty nduním jibicpi huidibi xyajnicxim ma yi' o'cin, e jadu'n nej nmibijcím Dios oga'n. ²Ca' jadüg'oc n'ixpijcó'cím je ixpijcín miid je niibejtín ycixpi, etz jadu'n nej yajcínixajy je mibijcpidíjc jaydëbi paadip ajcxy je Dios yjihui'ñ ymic'ajt, etz jadu'n nej yi' öcpí ajcxy yjugypigípy co anajty ti öccixy, etz jadu'n nej Dios tzaachytuna'ñ huinixii pocyjäydíjc. ³Chi njac'ixpijcím Dios y'ayuc je tzipjatypi, pen Dios jadu'n tzojcpy.

⁴Com pinjaty ti huinjihuïy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e jäygidägy huidibi Dios yejcpy, etz miidity Dios yjihui'ñ ma y'ay yjot, jadu'n je' nipaady nejjihuïy chínay ma jiin ytiicxin. ⁵Etz ti ajcxy jäygidägy Dios y'ayuc ytiy'ajt, e ti jihuiygixy Dios yjihui'ñ ymic'ajt huidibi yajtzinaayip ajcxy y'alma ma je xii je tiempo huidibi miimb cidaçp. ⁶Yi' jadu'mbi jääy, pen tundigooyb ajcxy jadüg'oc miid Dios ytiy'ajt, e ixmach ajcxy nej anajty ti mibijcixy Jesucristo, ca'p jëbi jadüg'oc jothuimbijtcixy ma Dios miid pocy ycixpi e pijctzoogixy pocyhuinmeeçxin jadüg'oc. Co ixipy jadu'n ajcxy tuñ, chi huimbidzimy nej ajcxy jadüg'oc yajcruudzpejtcixy je

Dios y'ung miid ajcxy ypcocy ycixpi, e nixiicciyx yajxiicciyx nej Jesucristo y'o'cy miid ajcxy ypcocy ycixpi. ⁷Jadu'n yi' ajcxy nej naax nii'uuctich naag'oc naag'oc ytu'y. E pen je naax yejcpy ooy cosecha ma pin ti ñipy ti ytuñ, Dios je' anajty yconuucxin ymiid. ⁸Pen actim apy etz actim jibic ujtz ypidzimy ma je naax, ca' je' ti tzoohuïty, e Dios je' yajtigoyamb etz nöctähuip ma je mij jiin. (Jada naax jadu'n jada' nipaady jadu'n nej jääy huidibi ti ixmach ymibijcín.)

Yi' huidibi nmibijcím yi' xuhuijtz'ijtim tudägy

⁹Migügtijc ajcxy huidibi ooy ndzociyich, oy iich ajcxy jadu'n njamiidmiydägyich miich ajcxy, janch nejhuiiybich co ca' ajcxy ti m'ixmach yi' mibijcín, etz nejhuiiybich co oybi conuucxin mbaadaangixyp ma Dios etz m'alma ajcxy nüdzocin paadaangixy.

¹⁰Com Dios ooy yi' ytudägyity, e ca' yi' jäydigoy huidibi miich ajcxy mdumyb miid yi' ycixpi, jadu'n nej oyjäy'ajtin ti mdungixy miid jacjadii mibijcpidíjc, e chambaad jadu'n mdungixy. ¹¹Hue! iich ajcxy ndzociyich co miich ajcxy nidüg nidüg mnixondaaccix tungix oyjäy'ajtin ixti mabaad m'öccixy, jigix mbaadipy ajcxy tüg'öciy huidibi ajcxy mjijpl'ijxyp ma Dios.

¹²Ca' iich ajcxy ndzojccixy co miich ajcxy m'ahuimbidiy nuux. Padungix miich ajcxy jadu'n nej ajcxy ytungixy huidibi mibijcp Jesucristo etz huidibi yajtungixp mectxujcin, jaydëbi mbaatcixy tiibi Dios xyaj'ahuaniiygixy.

¹³Co jecy'ajty Dios moy Abraham je' y'ayuc, ci'm je' nügapxpejty y'ayuc, com ca'anajty ji jac mijpi piñ nügapxpedipy je' y'ayuc. ¹⁴Chi Dios Abraham nimay: "Janch co iich miich ngonucxip, e nmöhuipy may m'ap'ung m'apmang." ¹⁵E jadu'n Abraham y'ahuijxy miid mectxujcin, e jadu'n ycidihiyi huidibi anajty Dios ti yaj'ahuaniyi. ¹⁶Co ajcxy jay ycapxcixy co yjanchity, jim je' piñ nügapxpejtp je y'ayuc, je piñ jacmijip, je' nügapxpejtpy jada ayuc. E co nügapxpety je' y'ayuc, chi je ayuc y'ity, e ca' huaad pinjaty ymina'ñ co ca' yjanchity. ¹⁷Paady ycixpi Dios nügapxpejty yci'm'ayuc, miid co anajty yajnejhu'iha'ñ je jay ajcxy co cuyduna'ñ y'ayuc tiibi ahuaniy. ¹⁸Ji yajpaady mejtnaz Dios y'ayuc huidibi ca' huaad capxtigach, e Dios ca' y'aniidägy nimina. E co Dios jadu'n tuñ, chi xyajjotcugiiyim mij, iich ajt huidibi n'ixtaayim e ndzojcim yi' ypubejtin. E ti nmijpidaacim yi' y'ayuc jadu'n nej njip'ijxim co xymöhuaaním ajt n'alma jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy ni mina. ¹⁹E miid co njip'ijxim co Dios xymöhuaaním ajt n'alma jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy, paady ajt n'alma jocuyc ijtima'ñ ca' ma tzigi'ñ jihui'ñ. Jadu'n Dios y'ayuc nipaady miid iich ajt ycixpi nej tüg pujx huidibi je barco huon'ijtp meyjoty, ca'ydi nej yjaty je barco. Iich ajt njip'ijxim co ndigöhuaaním ma Dios y'it tzajpjoty, tim jadu'n nej je judío sacerdote mijtungmiidpi ytigiy anajty jecy'ajty ma Dios y'it ma je Dios ytiyc, je it huidibi anajty adiyducyip

miid huit. ²⁰Tigöhuaaním iich ajt ma je Dios y'it tzajpjoty ma Jesús ytigiy miid iich ajt ycixpi, Jesús ti yaj'ahuäch nej jébi ndigiiyim ma Dios y'it. E jadu'n Jesús naydügpajc huingapxy etz codinäy mayjäy ma Dios yhuinduu huinxii huinitiempo. Jesús ytung tim jadu'n nipaady nej Melquisedec ytuñ jecy'ajty.

Yi Jesús tim jadu'n ymijity nej Melquisedec

7 Je Melquisedec hue' je' anajty rey'ajtp ma je cajp huidi yxií Salem, e je' anajty huingapxp ma je mijpi janchypí Dios tzajpjotypi. Co anajty Abraham yhuimbity co anajty oy ti chiptuñ, ma anajty je reydijc oy ti yajqueec-huäctäy ti mämädactäy, chi Melquisedec chooñ oy jjpcoyöyi Abraham, e chi ooy Dios mijuydacy minucxtacy miid Abraham ycixpi. ²Huidibi anajty Abraham ti paady ma anajty oy ti chiptuñ, chi je' pijc-huäcxy majcpicy, chi pugooñ tüg-picy mooy je Melquisedec. Melquisedec yxií hue' yhuimbizimy "rey tudägypi". E com co anajty yrey'aty jim Salem, hue' Salem yhuimbizimy "jotcuyc'ajtin", paady jébi nminaaním jadu'n, "je rey huidibi jotcuyc'ajtin yejcp". ³Je Melquisedec ca'p anajty yajnejhuïytaj yteedy, ni y'ap yteedy. Ni ycayañnimiydägy nej ypi'c'ajty etz nej y'ögy. Tim jadu'n je' anajty yajpaady nej je Dios y'ung, tüg huidibi huingapxp jay ajcxy ma Dios huinxii huinitiempo.

⁴Occuenditungixy miich ajcxy nej je Melquisedec anajty ooy ymijity. Je Abraham, iich ajt nmij'ap

nmijteedy ci'm mooy Melquisedec je tüg pícipi huidibí anajty ti pijci je rey ajcxy ma oy chiptuñ. ⁵Nej Moisés ycötujcin y'ane'my je' anajty ajcxy yhingapxp ma Dios ytijc je pinjaty Leví y'ung'ajtpy y'anac'ajtpy, y'ap'ung'ajtpy y'apmang'ajtpy. Je' ajcxy cötujc miid co jääy ajcxy yajcuend'adipy tügpcy je majc-pícipi huidibí xii diezmo. Oy je' anajty ajcxy ja'ajugy'adyii ja'amigüg'adyii, com hue' anajty ajcxy Abraham y'ap y'oc nidüg'öcwy. ⁶Per Melquisedec oy je' anajty ca' Leví ap'adyii teedy'adyii, yajcuejt je Abraham tügpcy je majc-pícipi. Je' je' anajty huidibí cüdigiiyi tiibi anajty Dios yaj'ahuaniyii. Jadu'n Melquisedec yajpuhuaniy Dios je Abraham. ⁷Ni pin ycamina'nip co ca' yjanchity co je pin conuucxin yejcp, jac mij je', ca'ydi je pin yajconuucxp. ⁸Ya ma iich ajt, pin cüdigiiyp tügpcy je majcpícipi (diezmo), hue' je' ajcxy jääy huidibí öcp. Per jadu'n nej anajty Melquisedec, jadu'n ymina'ní ma yjaybetyity co je' yjactzinaayni. ⁹E jëbi yajmina'ní co je Leví etz jadu'nyibaad je y'ap y'oc huidibí ajcxy huingapxp ma Dios, e yajcuejtcixy Israel jääy huidibí Dios patip, nañ jadu'n nipaady nej jihuñ ymigüety je' ajcxy je Melquisedec huin'it co Abraham ymigüeji. ¹⁰Jadu'n nipaady nej jihuñ Abraham nñigix'ajtyñi y'ap'ajtin yteedy'ajtin Leví etz jacjadyii je huidibí anajty ajcxy ca'ní ypi'c'atyñi yma'xung'atyñi co oy Melquisedec yjjpcobadiyii.

¹¹Je Israel cajp yajcüdigiiyi je' je Dios y'ane'min ycötujcin je Levita

ajcxy huidibí anajty huingapxp je mayjäy ma Dios, je' je' anajty ajcxy Aarón y'ap y'oc. Chi jada' co jada ajcxy janch ca'ocyaj'ahuimbijttäy tudägy pinjaty anajty je Dios ycötujcin payöyb, ca'p tim je' anajty ycopicyity co ycajacquëxiy jadüg huidibí codinähuip je mayjäy ma Dios, ca' y'ocje'jiñ ma ymiiñ Aarón y'ap y'oc. Je jadügpi huidibí codinähuamby je mayjäy ma Dios, hue' copicy co tú'ciy naybadiyb miid Melquisedec. ¹²Co ytigadzipy pinjaty huingapxp ma Dios, nañ jadu'n ytigadzip je tiy'ajt je cötujcin. ¹³Hich ajt nHuindzin Jesucristo, je huidibí ñimiydacpy ma Dios ñecy co huingapxa'ní je mayjäy ma Dios, huingbi ap huingbi Teedy je' anajty, ca' y'ocLevíjin. E ni tüg yi' y'amigüg ca' yhingapxp ma Dios. ¹⁴Huädz yajnejhüy co iich ajt je nHuindzin Jesús hue' je' anajty ymij'ap'ajty ymijteedy'ajty je Judá. Moisés ca' yi' capxpaty Judá y'ap y'oc co nimiydacy pinjaty anajty huingapxp je mayjäy ma Dios ytijc.

¹⁵Jacniguëxiçp jada ooy co jadüg ytigiiy huidibí tumb ma Dios, huidibí tú'ciy naybaatip miid Melquisedec. ¹⁶Ca'p Jesucristo yajtungbijci co huingapxiçp je mayjäy ma Dios miid je cötujcin huidibí minaamb co yi' y'amigütiçc pátip yi jadu'mbi tung, je huidibí ajcxy yjugy'ajtin cixip tigoyip. Hue' je Jesucristo chinaayin yjugy'ajtin ca' ycixip ytigoyipy ni mina, paady ycixip Jesucristo yajtungbijci huingapxiçp je mayjäy ma Dios. ¹⁷Com miid je' ycixip jadu'n Dios tiy'ajt yejcy co jadu'n ymina'ní:

Miich je' cham mhuingapxyp
je mayjäy ma iich. Tüg
nax miich mhuingapxin
nej Melquisedec anajty
yhuingapxy.

¹⁸ E jadu'n je oga'nbi je ane'min
cötujcin huidibi Moisés yejc,
ca' y'octuni cham, ca' jac ti
mic'ajt miidity co jaydëbi
yajtzögipy jääjcxxy y'alma. ¹⁹ Je
Dios ycötujcin huidibi Moisés
jayhui'm jecy'ajty, ca'p je' ni ti
yaj'oybïdzimy yajhuätzpidzimy.
Miid je huingapxpi ycixpi huidibi
nmiid'ajtim cham jac'oy yi' huidibi
nijip'ijxim ma Dios.

²⁰ Co Dios Jesucristo yajtungbicy,
chi nïgapxpejty yci'm ayuc co
yjanchity. ²¹ Jacjadyii ajcxy huidibi
anajty tungixp ma Dios ytijc, hue'
je' ajcxy tungmooyi, e ca' Dios
nïgapxpejty yi' ajcxy y'ayuc. Per
co Jesucristo ytungbijcy, chi Dios
nïgapxpejty yci'm'ayuc. Com
jaybety jadu'n ma Dios ñecy ma
jadu'n ymina'ñ:

Je Huindzin Dios ti nïgapxpety
yci'm'ayuc, e ni mina
ycajotmetzcihuipy.

Jadu'n Dios nimay y'ung:

Miich mhuingapxamyb etz
mgodinähuamyb je mayjäy
ma iich huinixii huinitiempo.
Jadu'n miich mdunipy nej
Melquisedec ytuuñ.

²² Com Dios nïgapxpejty yci'm'ayuc
co yjanchity co Jesucristo
ytungbijcy, paady yi' Jesús
yi' je' majamoy mic'ajtmoy je
jembyi ayuc huidibi yajhui'm
miid jääjcxxy ycixpi, je jac'oybi
cötujcin. ²³ Jacjadyii huidibi
anajty yhuingapxcixy ma Dios

ytijc, nimay anajty ajcxy oy. Com
co tüg y'o'cy, chi huingbi ytigiy
ma je' ytung. ²⁴ Jesús com ca' yi'
yjugy'ajtin ycixipy ytigoyipy ni
mina, paady ca' ytung ixmach, etz
ca' yi'ytungmoy ni piñ. ²⁵ Miid je'
ycixpi Jesucristo mic'ajt miidity
jaydëbi yajniidzoocipy jääjcxxy
y'alma huinixii huinitiempo, piñjaty
mibijctzooyb Dios ma Jesucristo
yxii. Jesucristo jëbi tunipy jadu'n,
com yi' yjugy'ajtin ca' ycixipy
ytigoyipy ni mina. E yi' Dios
mibijctzodiib miid jääjcxxy ycixpi
jabom jabom huinixii huinitiempo.

²⁶ Je Jesús je' je' tügpaic je
mijitungmiidpi ma Dios, huidibi
iich ajt nyajmayjatim, je huidibi
miid huädz yjot huädz yhuinma'ñ,
e ca' je' miidity ni ti jibicpi ni ti
pocy. Je' ca' tügnax y'ity miid
pocytumbidijc. Niñi je' ymjity
ycixity, ca'ydi jac ti huidibi yajpat
tzajpjoty. ²⁷ Ca' Jesús yjadu'nity
nej ajcxy jacjadyii huidibi tuun ma
Dios ytijc jecy'ajty, co yaj'öccixy
iyujc, e je' ajcxy yejcp yuindzigi'ñ
jabom jabom, midüg co je' ajcxy
ñayyajpocynihuächyii, e chi jada'
miid jääjcxxy ypcocy ycixpi. Jesús
tügtecypajc je' yejc yuindzigi'ñ
miid mayjäy ycixpi, co je' ci'm
ñayyejc ma yi o'cin jadu'n nej tüg
yuindzigi'ñ. ²⁸ Je Dios ycötujcin
huidibi Moisés yajhui'm jecy'ajty,
hue' y'anem' co huen tungmoy
jääjcxxy huidibi pocy miid, co
mijitungmoy ma Dios ytijc. Chi
jac'axam Dios yajhui'm jemybi
ayuc jemybi cötujcin, e nïgapxpejty
yci'm'ayuc co yjanchity. E miid
je jemybi ayuc Dios tungmoy
yci'm'ung, huen yajnicxip je mijpi

tung ma yi' y'it, je Dios y'ung
huidibi ijtp huinixii ca' ti bocy
miidity.

**Jesús yi' je' je mijhuingapxpi
ma yi' Dios y'ayuc jemybi**

8 Huidibi ooy niigi ycopicyity,
huidibi yajnimiydaacp, co iich
ajt nmiid'ajtim pin xycodinaayim
ma Dios, je' je' je Cristo, je huidibi
jiiby ijtp mij'anembi tzajpjoty,
jadu'n nipaady nej jihiyi yi' y'iñäy
a'oy'amy ma Dios ymijc. ² Jiiby
je' ytuñ ma je janchypi Dios
y'it ylugar, je amaaybi, huidibi
oyhuindzigi ijtp. Je it huidibi
Dios yajcoj, e ca' nmminaanim jay
ajcxy yajcoj. ³Tüg'óciy piñjaty
huingapxp ma Dios, yajni'bicy
je' paady, e copicyity co ciyegipy
ofrenda etz tijaty huindzigi'ñ ma
Dios miid jay ajcxy ypocy ycixpi.
Paady ooy ycopicyity nañ jadu'n
co Jesucristo yegipy ofrenda etz
huindzigi'ñ ma Dios miid jay
ajcxy ypocy ycixpi. ⁴Co Jesucristo
ixyipy ya y'ocajpaady naaxhuiñ,
ni ycahuingapxy ixyipy mayjäy
ma Dios. Com jiini ya yajpaady
pin huingapxip ma Dios ytiic, pin
yejcp ofrenda etz huindzigi'ñ jadu'n
nej Moisés ycotujcin y'anem'y.
⁵ Jadayaabi huingapxpi ajcxy
ytungixy ma Dios ytiic ya naaxhuiñ.
Je' je' tüg ijxpejt nej Dios y'it jiiby
tzajpjoty, jadu'n yi' nipaady nej
tüg anecpi huidibi tzomyb jiiby
tzajpjoty. Co Moisés jecy'ajty Dios
ytiic je' coji miid huit, chi Dios
ñimaayi: "Cuenditun yajxon co
anajty mgojy je tijc tügnax jadu'n
nej je ijxpejt huidibi nyaj'ijx jim
copcixy." ⁶Per je mijtung huidibi

Jesús ytumyb ma Dios miid jay
ajcxy ycixpi, jac'oydung yi' ca'ydí
je tung huidibi je jay ajcxy ytumyb
huidibi mijtung miid ma Dios
ytiic ya naaxhuiñ. Com jemybi etz
jac'oy etz jacmic'ajt miid je cötujcin
huidibi Dios ymoy Jesús, ca'ydí je
cötujcin huidibi Dios ymoy Moisés
jecy'ajt. Com hue' je' jac'oy alma
nïdzooocin Dios yaj'ahuaniyy jay
ajcxy ma je jemybi cötujcin.

⁷Co je jayijp'atypi cötujcin huidibi
Moisés ymooyi cayaj'oyiyadaayi jay
ajcxy ypocy miid Dios, ca' yi' ixyipy
ycopicyity je mimetzpi cötujcin
huidibi Dios ymoy jay huinjemy.
⁸ Per Dios y'ijx co je jay ajcxy ca'
yajxon cuydungixy je cötujcin
huidibi Moisés ymoy, jadu'n nej
ymina'ñ ma yjaybetyity ma Dios
ñecy miid je' ajcxy ycixpi, ma
jadu'n ymina'ñ:

Jadu'n je Huindzin Dios
ymina'ñ: "Mimb xii tiempo
ma huingbi cötujcin
nmöhuibich yi Israel jay etz
Judá jay ajcxy.

⁹ Ca' y'ocjadu'nii nej iich
ngötujcin huidibi nmooyich
je' ajcxy y'ap yteedy
jecy'ajty, je huin'it tiempo
taabi nyajtzooñich ajcxy jim
Egipto naaxjot. Ca'p je' ajcxy
cuyduñ je cötujcin huidibi
ajcxy nmooyich, e paady ca'
nduuñich cuendi yi' ajcxy."
Jadu'n ymina'ñ je Huindzin
Dios.

¹⁰ Jadu'n je Huindzin Dios ymina'ñ:
Je cötujcin huidibi
nyegaambybich ma Israel jay
ajcxy co anajty yijadu'mbi
xii tiempo ti ñaxy, jadu'n je'.

Nbidägibich ngötujcin ma yi' ajcxy yhuinma'ñ, e jadu'n nipaady nej jihuüy ti njayich n'ayuc ma ajcxy y'lay yjot. E iich yi' ajcxy xyDios'adiib, e yi' ajcxy njay'adiiybich.

11 Tüg'óciy ajcxy nejhuihuipy piñ iich. Ni piñ ji cayaj'ixpigipy piñ je' je Huindzin Dios, ni piñ, ni ymigüg, ni ymijiin ymídijc, ni pi'ctijc ni mij'anäctijc. Com nidüg'óciy ajcxy nejhuihuipy piñ iich; ypi'city ymutzity, ymijjäity, etz ymij'anäcity.

12 E iich yi' ajcxy nmeecxip yjibicjäy'ajtín, ni camina ngajac'ajihuuihyibich ajcxy ypocy. Jadu'n Dios ymina'ñ.

13 Co Dios je' ycötujcin jemybi nimiydägy, je' je' co yaj'amijiyyñi je jayijp'atpyi cötujcin. Je huidibi amijiyyñip ca' je' y'octuunip, tzojc yi' yaj'ijxtigoyaani.

Je Dios ytijc huidi ya naaxhuiñ etz Dios y'it huidi tzajpjoty

9 Je Dios ycötujcin jayijp'atpyi ymiid je' anajty ñidiy'ajt nej huaad ytúñ ma Dios ytijc ya naaxhuiñ, ma jay ajcxy huindzigihuipy Dios. **2** Je Dios ytijc jadu'n je' ycojity. Je jayijpi cuarto hue' anajty xijjity Lugar Santo, jiiby anajty y'ity je candelero etz je mesa ma tzajcaagy y'ity ma Dios yhuinduu. **3** Jiixci'py'amý ma je mimetzpi huit y'agiyduicyity jiiby jadüg'it huidibi xijjip Lugar Santísmo (ma Dios ni'ixcidägy je jay). **4** Jiiby anajty tüg mij mesa ac tim ori je' anajty ma ajcxy ypoomjojccixy, e ma je' jim

anajty y'ity tüg cajoon ac ori je' anajty yñinïcx huidityi. Jiiby cajoonjoty anajty y'ity tüg tu'tz ac ori huidibi anajty miid je jicxy ijxpejt huidibi Dios Israel jay ajcxy ymooy jecylajty. Etz jiiby anajty Aarón ytajc huidibi huijp huam. Etz jiiby anajty je tzaa y'ity ma je' anajty ycijxjajity Dios y'ane'min. **5** Ma je cajoonnicx jím anajty je querubines ñigojtüdyity huidibi Dios y'oy'ajtín miid. Je querubines anajty codinaayb Dios, e je' anajty ajcxy yajnïdigooyb miid yqueec je cajonnicx ma ajcxy je huidzigiñ ñi'py ypidacy miid jay ajcxy ypocy ycixpi. Ca' huaad yjacyajnimiydacy mijcajee jadachambí tijaty huidibi anajty yajpatp jiiby ma Dios ytijc.

6 Jabom jabom co anajty jadu'n y'ijttäy ni'iixi, chi je huingapxpi ytigiiygixy ma Dios ytijc ma je jayijpi cuarto, je Lugar Santo, tuñ ajcxy huindzigiñ etz cuydungixy yi' ajcxy ytij'ajt miid Dios ycixpi.

7 Jimijt jimijt ma je mimetzpi cuarto huidibi je huit adiydujcp, jiiby ytigiy tügtecypajc je huingapxpi huidibi jacmijtungmiid ma Dios ytijc. E co jiiby ytigiy, chi midigiy huaj ñi'py, huidibi miid huindzigiñ Dios miid yci'mbocy ycixpi etz miid tüg'óciy jay ajcxy ypocy ycixpi etz miid ajcxy ypocy ycixpi co ca' nejhuiygixy co ytundigooygixy. **8** Miid jada ycixpi je Espíritu Santo xyajnejhuiyim co je tungmiidpi huidibi huingapxi je mayjäy ma Dios, ma ajcxy jacyajtungixy anajty je jayijp cuarto ma Dios ytijc, chi ca'ni je' anajty y'ahuächñi nej jëbi pinjaty ytigiy ma je it lugar Santísmo ma Dios

yhuinduu. ⁹Je Dios ytijc huídibi ijtp anajty ya naaxhuiñ ca' je' yjéjity je janchypi. Hue' je' anajty ijkpejt'ajtp huídi Dios y'it'ajtpy tzajpjoty. Jiiby je tungmiidpi huindzigiñ Dios miid ofrendas etz miid huindzigiñ. Per jada huindzigiñ ca' yajtigoy je pocytunii ma je jää ajcx yjot yhuinmañ. ¹⁰Je judíojäy ytiy'ajt huídibi tuun ma Dios ytijc jecy'ajty, hue' je' ñigapxy caayin uucin, etz jadu'n nej ajcx yñayyajpocyníhuáatzigixy miid nii etz canaag costumbre huídibi ajcxuy cuydumyb. Jadu'n ajcx ytuñ ixti cooni Dios yajtigajtztay tüg'óciy yi' ycötujcin.

¹¹Per ti y'oy ya naaxhuiñ je Cristo, e yi' je' cham ijtp jacmijtungmiidpi ma Dios, yi' ti mimiñ jemybi cötujcin jac'oybi. E yi' je' codinaayb je mayjäy ma Dios y'it tzajpjoty, je it jac'oybi jacmijpi, jaccapxyp, ca' nminaanim jää ti cojy, e ca' yaajity naaxhuiñ. ¹²Cristo ti ytigiy ma je Dios y'it, je lugar Santísimo. Ca' ti ytigiy miid co jiiby yajquëxiñañ pi'cchivo ñi'py o toro ñi'py, hue' yci'mni'py jiiby yejcpa ma Dios. Jadu'n ti ytigiy tügtec yigix huinixii huinitiempo, etz xyyajniidzoocim ajt n'alma huinixii. ¹³Ooy yjanchity co yi toro ñi'py etz je chivo ñi'py etz yi cuyjam co ajcx yñoccixy huaj niix ma je Dios ojadajttac, co ajcx je pocayjäy yajniíhuäxcixy je ñi'py etz yajniixidujtcixy je cuyjam ymiid mic'ajt co yajpocyníhuáatzigixy ñinicx, per jotjoty ca' yajhuäch. ¹⁴(Je huingapxpí huídibi tumb ma Dios ytijc ya naaxhuiñ ca' ymadägy co jää yajpocyníhuädzipy miid toro

ñi'py), Jesucristo nügi ti ymadägy yajpocyníhuäch jää ajcx ymiiid yci'mni'py. Com Jesucristo ymiiid je Dios yjihuiñ ymic'ajt huídibi ca' yciixipy yrigoyipy ni mina, chi ñaygijejci ci'm ma Dios miid Dios yjihuiñ ymic'ajt, jadu'n nej tüg huindzigiñ huätzpi, com ca' ni ma ni ti tundigoy. E miid yci'mni'py Jesucristo xyajhuaatzim je jibicpi ma ajt njot nhuinmañ, ca' ydi ndunim huídibi Dios ca' jäygidägy, e jadu'n ajt huaad ndunim ma je Dios juugypy ytung.

¹⁵Paady yi Jesucristo yi' je' huingapx'ajtp ma Dios miid iich ajt yciixpi miid je jemybi ycotujcin huídibi Dios yajhui'm. Yi Jesucristo co y'o'cy, yi' ajt je' nbocy xymeeccxim tiibi ndundigooyim ma je jayijp'atyp cötujcin huídibi Moisés jayhui'm. E jigix pinjaty Dios ti yhuin'ixy, jébi ajcx yciidigiyii je tzinaydac ma jébi n'ijtim huinixii. Je tzinaydac huídibi Dios ti xy'ahuaniyim. ¹⁶Co tüg jää jijp'ixy y'o'cin, e yajcoy tüg testamento, ooy ycopicyity co yajnejhuähuipen janch je' ti y'lögy je pin yajcoy je tiy'ajt jigix je' ytigihuipen tumbi je tiy'ajt. ¹⁷Co tüg jää jijp'ixy y'o'cin e yajcoy tüg testamento, ca' je' ti mic'ajt miiditje testamento pen jugy'ajtni pin je' anajty ti yajcoy. Huin'ítñi janchiy co anajty ti y'lögy, huin'it je testamento mic'ajt miiditje. Je jemybi tiy'ajt huídibi Dios xyajhui'm jadu'n yi' nipaady nej jää testamento yajcoy co anajty jijp'ixy je y'o'cin, e co Jesús y'o'cy, huin'it mic'ajt moy je Dios ytiy'ajt je jemybi. ¹⁸Paady yciixpi jecy'ajty

co Dios Moisés moy cötujcin, yajtzoobaat je' miid iyujc ñi'py. ¹⁹Moisés je' capxhuäcx je Dios ytiy'ajt ma tüg'öciy mayjäy. Chi jada' huijtzigü tüg lana tzaptzpi miid tüg quipy aacx huidibi ooy oy yxuugy. Je' yajxooc ma huaj mang ñi'py etz chivo ñi'py teemhuidity miid nii, chi Moisés yajni'hui'ch je libro miid je ni'py, je libro huidibi anajty ti capxy etz nañ jadu'n jäy ajcxy yajni'hui'ch je ni'py. ²⁰Co Moisés jadu'n ytuuñ, chi yminañ: "Jada je' je ni'py huidibi yajtzoobatp je ane'min je tiy'ajt huidibi Dios ti yecy ma miich ajcxy." ²¹Moisés nañ jadu'n ñi'pyñi'hui'ch je cochac tijc ma anajty yDios ojadajtcixy, e tüg'öciy tumbejt huidijaty jiiby tumb. ²²Dios ycötujcin, je jecyip, yminañ co tüg'öciy huidijaty yajtungixyp co Dios ojadajtcixy, copicy yahüädzipy miid ni'py. E pen ca' ajcxy teemy yoc yoc ni'py, Dios ca' huinmecx'añ yi' ajcxy ypocy.

**Co Cristo y'o'cy miid ajt nbocy
ycixpi, yi' yajnicxy ajt nbocy**

²³Ooy jada anajty ycopicyity iyujc ñi'py huindzigi'ñ, jigix yhuädzip huidijaty tumb ma Dios ytijc ya naaxhuiñ, je huidibi ijxpejt'ajtp anajty nej Dios y'it jiiby tzajpjoty. Per je Dios y'it huidibi jiiby tzajpjoty chojcp yac'oybi huindzigi'ñ ca'ydi huidi ya naaxhuiñ. ²⁴Com Cristo ca' je' ytigiy ma Dios ytijc huidibi jäy ajcxy ti cojy. Je tijc huidibi jäy ajcxy ti cojy, je' je' ñigojtuutin je it lugar janch janchypi huidi jiiby tzajpjoty. Cristo tigiiy ma je Dios y'it ylugar jiiby tzajpjoty, ma

je' cham xycodinaayim ma Dios yhuinduu. ²⁵Je judío mijtungmiidpi huidibi huingapxp ma Dios ytijc, huinjimijtity ytigiy ma je Dios ytijc co yecy ni'py huidibi ca' ci'mni'py'adyii. Cristo ca' yi' ñay'ahuaniyii y'ögipy canaag'oc, jeyi tügtcypajc ytigiiy ma Dios y'it miid yci'mni'py. ²⁶Co ixipy ca' yjadu'nty, canaag'oc Cristo ixipy patni chaachy'öcin maabi naaxhuiñbi chondagy. Per jadachambi ma xii tiempo ycixaani ytigoyaani, Cristo tügtcypajc ñayguëxi ya naaxhuiñ, jigix codinähuipy tüg'öciy jäy ma Dios miid ajcxy ypocy yciixpi. Jadu'n Cristo tuuñ jigix yajtigoyipy pociytunii. ²⁷Dios ane'min pidac ya naaxhuiñ co nidüg nidüg jäy paadip yi o'cin tügtcypajc. E Dios ti pidägy je xii je tiempo mina tiyduna'ñ nidüg nidüg jäy miid ypocy yciixpi. ²⁸Je Cristo jotcujc tügtcypajc nayyejci ma je o'cin co yajpocyñihuatztäy je mayjäy. Chi jada' ñayguëxiñañii je mimejtz'ocpi ya naaxhuiñ, e ca' nminaanim co yajpocyñihuatzaanip jadüg'oc je mayjäy, hue' je' nihua'namyb ycohua'namyb tüg'öciy pinjaty jiip'ijxip cixyjot huinijot co je' miina'ñ miid yi' ajcxy yciixpi.

10 Je Dios ycötujcin huidibi Moisés jayhui'my jecy'ajty, hue' je' anajty ñidiy'ajt je oybi huidibi minamb. Ca'p je' anajty yjéjity je oybi. Paady je cötujcin huidibi Moisés yjayhui'm ca' je' jébi huädz yaj'ahuimbity pinjaty pocy ytumb, pinjaty mijhuäcp anajty ma Dios miid je iyujc

huidibi ajcxy Dios yajhuindzigiyyb, huidibi ytun'ahuimbijtcixyp jimiijt jimiijt. ²Co ixipy je cötujcín y'ocmadägy huidibi Moisés yjayhui'm yaj'ahuimbity ixipy huädz ajcxy je pocy ytumbi, ca' ixipy je jadu'mbi huindzigi'ñ y'ocyahtuuni jimiijt jimiijt. Com pin je jadu'mbi huindzigi'ñ yejcp, co ixipy je' ypocy yajnicxtäy, ca'p je' ma ñayjihuïhuiiyb ti bocy miidity jadüg'oc. ³Co jadu'n yaj'öccixy je iyuje miid ypocy ycixpi, je' je' tieylajt co ajhuiygóotigixy ypocy jimiijt jimiijt. ⁴Com yi huaj mang ñi'py etz yi chivo ñi'py ca' mic'ajt miidity co pocyajnicxtähuipy nimina.

⁵Paady co Cristo ymiiñ ya naaxhuiñ, chi nimay je Dios:
Ca' miich ni ti huindzigi'ñ
mdzojcní ma ymiiñ iyuje'ogy,
ti miich xyñi'ixiyyich tüg
niñicx.

⁶Ca' m'ocjäygidaacni huindzigi'ñ
iyuje huidibi yajno'cp. Ca'
miich m'ocjäygidaacni co jay
xyajhuindzigi iyuje miid
ypocy ycixpi.

⁷Chi nmina'nich: "Dios, cha
nmiiñich jigix miich mdzojcní
yajcuydunipy, jadu'n nej
yjaybetyity ma miich mnecy
miid iich ycixpi."

⁸Tím jayip, Cristo ymina'ñ co Dios
ca' octojcní, ni cajäygädägy je
iyuje ögy huidibi yajhuindzigiyyip,
ni je huidibi yajno'cp, jigix je
pocyñicxtähuipy, oy yi' yjajéjity
huidibi ñigapxy yajtunipy ma
je Dios ycötujcín huidibi Moisés
yjayhui'm. ⁹Chi jada' jadüg'it
yjaybetyity co Cristo jadu'n

ymina'ñ: "Cha iich nmiiñ, jigix
miich mdzojcní yajcuydunipy,
miich huidibi Dios'ajtp." Hue'
minaaním, yajtigoy je cötujcín
huididi ane'mb co jay ajcxy
huindzigiyy iyuje miid ypocy ycixpi,
etz mic'ajt mo' je jemybi cötujcín
huidibi Jesucristo xymooyim.

¹⁰Dios jadu'n ti xyajhuaatzim ajt
nbocy, com Jesucristo ti tuuni Dios
chojcní co ci'm ñinicx tügtecypajc
yejcy ma yi o'cin miid tüg'öciy jay
ypocy ycixpi.

¹¹Tüg'öciy judío sacerdote huidibi
tungmiid ma Dios ytjc jabom
jabom jadu'n tun'ahuimbijtcixy
tügpi huindzigi'ñ, huidibi ni
camina yajnicxtaayi jay ajcxy
ypocy. ¹²Yi Jesucristo tügtecypajc
yi' yejcy ñinicx ma yi o'cin
huinixii huinitiempo, chi jada'
y'ixtacy a'oy'amy ma Dios ymijc
ma ane'mdäy tüg'öciy. ¹³Jiiby
tzajpjoty Jesucristo cham y'ahuixy,
ixti cooni Dios yi' ymidzip
mimadactaayip, e jadu'n ajcxy
nipaadiipy nej jihuïy Jesucristo
ytecypoxpejt. ¹⁴Miid tügajc je
huindzigi'ñ huidibi Jesucristo yejc,
tudägy yaj'ahuimbijttäy huinixii
huinitiempo piñjaty ti ypocyhuäch.
¹⁵Yi Espíritu Santo nidiy'ajtp ma
iich ajt jadu'n nej Cristo ti tuñ. Com
jaybety miiñ ma Dios ñecy ma Dios
jadu'n ymina'ñ:

¹⁶Je huin'it xii je huin'it tiempo
nyajmihui'maamybich
je Israel jay jemybi ayuc
jemybi tiy'ajt. Nbidägibich
ngötujcín ma ajcxy yjot, e
njayamybich ngötujcín ma
ajcxy yhuinma'ñ.

¹⁷Chi jac'axam Dios ymina'ñ:

Ni camina njäymedzaanich
ajcxy ypcy, etz jadu'n nej
ajcxy ytundigooy.

¹⁸Co je pocy ti yajhuinmecxtäy,
ca'p ycopicyity yjacyajtunipy tijaty
huindzigi'ñ miid pocyhuinmeecxin
ycixpi.

Chojcp y nmihuingoonim yi Dios

¹⁹Paady miich ajcxy migügtijc,
jëbi iich ajt ndigiiyim aguje
jotcuje ma Dios yajpaady miid co
Jesucristo ti temy ti yocy ñi'py miid
iich ajt nbocy ycixpi. ²⁰Cristo ti
yaj'ahuäch je nii'aa je tü'aa miid
iich ajt ycixpi miid yci'm ninicx,
je nii'aa tü'aa jemybi oybi huidibi
tigiiyb ma Dios y'it. E je' yñiniçx
jadu'n nipaady nej je huit huidibi
anajty adujcp je Lugar Santísmo
ma Dios ytiyc ya naaxhuiñ, je huit
huidibi ciichhuäcx co Cristo y'o'cy.
²¹Jesucristo yi' je' je mijtungmiidpi
huidibi xycodinaayim ma Dios
ytiyc jiiby tzajpjoty. ²²Paady ycixpi
jëbi nmihuingoonim Dios miid
oyjot oyhuinma'ñ, etz miid je
mibijcin janchypi. Cristo ajt ti
xyajhuaatzim njot nhuinma'ñ co
ñi'py temy yojcy miid ajt nbocy
ycixpi jigix ca'ydi nayjihuüiyim
pocymiid, jadu'n nej jihuüy ti
ndziihuim miid huädz nii. ²³Tzoc
tudägy n'ijtim ma nmibijcin, ca'
nyajitgajtzim nmibijcin, com Dios
cuydunipy yi' tiibi xyaj'ahuaniiyim.
²⁴Tzoc nhuinma'ñypidaacim co
njot'amijmooyim ajt nmigügtijc,
jaydëbi naychojcim nayjihuüiyim
miñ xyipy, e nduunim oyjäy'ajtin.
²⁵Ca' n'ixmajtzim je nayyöymugii,
jadu'n nej ajcxy niijëjity
costumbre miidity co ca' ajcxy

yöy ma naymujctac. Nig'i tzoc
nayjot'amijmooyim, e jadu'n nej
cham yaj'ixni co yhuingooni ma
je Huindzin Jesucristo ymiinaani
jadüg'oc ya naaxhuiñ, chona'ñ
tzajpjoty.

²⁶Pen iich ajt jacpocytunim
tzojcingíxy ma anajty ti
nejhuiiyim Dios ytiy'ajt, ca'p
ji huingbi huindzigi'ñ huidibi
xyajpocyhuaatzim. ²⁷Je'
janchtiy njacijjp'ijxim miid
tzigi'ñ jihui'ñ je tzaachypco
anajty Dios xytiydunim, e
xypidaacim mijjiinjoty huidibi
yajhuindigoydähuamb Dios ymidzip.
²⁸Co pin cacuyduun Dios ycötujcin
huidibi Moisés yjayhui'm, e jim
metz o tugiig testigo co yjadt'nity,
yajmoy je' y'o'cin ca' miid'ajty ti
pa'yoohuin. ²⁹¿Nej miich ajcxy
minaangíxy? ¿Nej cay jac'öctiy
je tzaachypco mihuaad'ajtcixy? Je
pinjaty ca'ixa'ñ Dios y'ung etz
níxiici yajxiici Cristo ñi'py huidibi
yajpocyñihuaatzp, jadu'n nej je
jemybi ayuc ymina'ñ huidibi
Dios yajhui'm. Etz nañ jadu'n
ajcxy ni'ojiyigixy Dios yEspíritu
huidibi may'ajt oy'ajt tum
miid je' ajcxy. ³⁰Nejhuiiyim co
je Huindzin Dios ymina'ñ: "Iich
xypatp ndzaachytunipyich jay
ajcxy miid ypcy ycixpi. Iich yi'
nyajcomidoihuipy ajcxy ypcy."
Etz nañ jadu'n yjaybetyity ma
Dios ñecy: "Yi Huindzin Dios
yi' yjäy tiydenipy." ³¹iOoy chach
mij y'ayo'nity pen je Dios juugypi
xychaachytunim miid ajt nbocy
ycixpi!

³²Per ajihuüiyigixy miich ajcxy je
xii je tiempo tiibi ñaxy, je taabi miich

anajty ajcxy ti xycidigíiyigixy je tiy'ajt janchypi, nípatyp je' anajty nej tüt tiicxin jajin ajcxy miidity. Ti ooy mhuindinaaygixy mijiptinaaygixy tzaachypi ayo'n miid yi' mmibijcin ycixpi. ³³Nijéjity miich ajcxy ti myajhuingapxnajcixy, e ti myaj'ojcixy mayjäyduum. Nañ jadu'n jacjadyii ti abaatcixy tzaachypi jadu'n nej je tiibi ajcxy ooy yajtzaachytungixy. ³⁴Ti miich ajcxy myajtungixy pa'ayo'n ma pinjaty anajty pujxtigotyip, e janch agujej jocuje ajcxy ti myajtungixy mecxtujej co ajcxy xypijci tijaty anajty ajcxy miid. Nejhuiiyim co jiiby tzajpjoty miich ajcxy miidity ti jaty jac'oybi huidibi huinixii huinitiempo ijtp. ³⁵Jacmijpidaaccixy Dios, ca' mjotmetzciiygixy. Co mmijpidáaccixipy Dios, huin'it ajcxy mbaadipy oybi may'amy ma Dios. ³⁶Chojcyp co miich ajcxy myajtungixipy mecxtujej co mguydunaangixy nej Dios tzocy, e Dios xyajcidigíiygixip huidibi yi' ti ahuaníy. ³⁷Jaybety jadu'n ma Dios ñecy ma jadu'n yminañ:

Tzojc, janch tzojc ymiina'ñ je huidibi tzonamb tzajpjoty, e ca'p je' jecyñity.

³⁸Jadu'n Dios ymina'ñ:

Pinjaty iich ti ngöbicy co ytudägyjäity, tzinähuij je' miid ymibijcin. E pen ixtigihua'cp ma ymibijcin, ca' jadu'n njotcuje'adipyich miid je!

³⁹Ca'p iich ajt njéjity huidibi ixtigihua'cp ma nmibijcin, e ytigoy y'alma, je' iich ajt piñ mibijcp, e jadu'n n'alma paadipy niðzoocin.

Yi' mibijcin

11 Jocuje nayjihuiiyim jadu'n co huidibi nmibijcin

janch yi', oy co ca' n'ijxim. Je huidibi nmibijcin je' xymooyim jocuje'ajtin miid huidibi njijp'ijxim ma Dios. Je huidibi nmibijcin nejhuiiyim co janch janch jadu'n, oy ca' n'ijxim. ²Com miid co ajt nmij'ap nmijteedy ajcxy mibijci Dios y'ayuc paady Dios cöbijcy ajcxy jadu'n nej tudägyjäy.

³Miid ajt nmibijcin ycixpi nejhuiiyim co Dios oyduñ tüt'óciy huidibi jii'ajtp miid y'ayucti'ajty, jigix huidibi cham n'ijxim je' yi' yaj'oyiyy huidibi ca' yaj'ixy.

⁴Miid co Abel mibijcy Dios, paady Abel ymoy Dios huindzigi'ñ jac'oybi calydi Caín, e Dios cöbijci Abel yhuindzigi'ñ, e miid je' ycixpi Abel ooy ycömaybidzimy ma Dios co anajty ytudägyity. E jadu'n oy Abel ti yja'o'cini, jadu'n nipaady nej jihuüy yjacmiydägyñi chambaad. Com miid je mibijcin huidibi anajty ymiid yejc ijxpejt ma iich ajt.

⁵Miid co Enoc mibijcy Dios paady yajnicxi jadiügpi tzinaydac ni yca'o'cy, ni ca' ajcxy paty, com Dios anajty ti yajnicxyii. Jadu'n ymina'ñ ma yjaybetyity ma Dios ñecy, ca'ni anajty yajnicxyii: "Dios jäygidacpy anajty Enoc chinaayin." ⁶Pen ca' nmiid'ajtim mibijcin ni jadu'nyi, ca' Dios jäygidägy ajt ndzinaayin. Com co nmihuingonaanim Dios, hue' tzocy co nmibijcin co Dios yjiijity, e co yaj'ahuimbidipy oybi miid piñ mibijcip.

⁷Miid co Noé mibijcy Dios, paady Dios ñimaayi jayijp co ytuna'nyii yjada'nyii mijniigom huidibi anajty ca'ní yaj'ixy. Co Dios ymigapxi, chi Noé yjotmaybaady e yaj'oyiyy je barco ma yi' etz y'ung y'anäg

ñiigomdzögipy. Miid co anajty Noé miidity mibijcin, paady yajpocycäy je naaxhuiñjäy ajcxy ca'pi ymibicy. Chi Dios cöbijcy Noé jadu'n nej tudägyjäy miid co mibijci Dios y'ayuc.

⁸ Miid co Abraham anajty Dios mibicy, paady Dios yhuin'ijxi e ycapxymidouhui. Chi je' chooñ ma ñaax ycajpín ñicxy ma je it lugar huidibi Dios anajty möhuaanip co je'adiiyb. Choñ, ni ca' anajty nejhuÿ ma ñicxy. ⁹ Miid co Abraham mibijcy Dios, paady chinaydacpijcy nej tûg huingjäy ma je naax huidibi Dios yaj'ahuaniiyi, huidibi ca' yjëjity. Chinay ma huittijc, nañ jadu'n ajcxy y'idiich Isaac etz Jacob huidibi ajcxy nañ jadu'n Dios yaj'ahuaniiyi je naax. ¹⁰ Abraham je' anajty y'ahuijxyp mina jëbi chinaydacpicy ma Dios y'it ylugar huidibi jadu'n nipatp nej tûg cajp huidibi miid y'ijx ta'tzpicy y'oyduñity, je huidibi Dios ñihuinmayi, je huidibi Dios yajcoy yaj'oyiib.

¹¹ Sara hue' anajty pumäy, ti anajty ymijäyiiñi, ti ñajxni tiempo mina jëbi y'ung'ixy. Per miid co mibijcy Dios y'ayuc huidibi ti ñimaayi co y'ung'ixa'ñ anajty, chi paty mijaa co y'ungdzimigip. E chi y'ung'ijxy com ymibijc co Dios anajty cuyduna'ñ tiibi ahuanii. ¹² Miid tügpi jäy, je Abraham, ti choondacy tügpicy y'amigügtijc huidibi oy ti ymayi. Abraham, oy anajty je' ti yjahuingtoni mina y'ögaani, chi ooy y'ung y'anäg, y'ap'ung y'apmang janchmay paty, jadu'n ymayity nej madza' etz ymayity nej pu' ma mejypa', janch ni ycamicho'nity.

¹³ Tûg'óciy je jäy ajcxy huidibi ya yajnimiydac, öctay ajcxy ni ycacidigiyyi je tzinaydac huidibi anajty Dios ti yaj'ahuanii. Miid co ajcxy mibijcy Dios, paady nejhuiiy ajcxy co jacjiini Dios ymöhuiiyb je huidibi ti yaj'ahuanii. Com ymibijc ajcxy Dios, paady jocujuç ñayjhuiiyi co Dios möhuañyii jacjiini huidibi ti yaj'ahuanii. Yminañ ajcxy co anajty y'adzinaaygixy ya naaxhuiñ. ¹⁴ Pijnaty jadu'n minamb co adzinaaybi ajcxy yajpaady, hue' yajhuimbidzimy co chinaydac yjugy'ajttac ajcxy y'ixtaayb. ¹⁵ Co ixyipy ajcxy jäymejtzó'cigixy je naax ma anajty ti choongixy, janch ycahuimbijty ajcxy jim jadüg'oc. ¹⁶ Per je' ajcxy nigi anajty nijot'ajtcixy it lugar jac'oybi, je' je' je tzajpjotypi. Miid jada ycxipi Dios ca' yi' cho'yduñ co ñaydijyii Dios ma je' ajcxy. Com ti ni'ixiyyi ajcxy chinaydac jiiby tzajpjotypi.

¹⁷ Abraham mibijcy Dios, e co Dios Abraham y'ijxmajtzi, chi yajmiiñ Isaac co anajty yajhuindzigihua'ñ Dios. E janch ciixyot je y'ung tügpajc anajty yecy, je y'ung huidibi Dios ti yaj'ahuanii anajty.

¹⁸ Dios ñimay Abraham co miid Isaac miid'ada'ñ may y'ap y'oc.

¹⁹ Abraham yhuinmaayb anajty ooy co Dios tügpajc cötujcmiidip yajjugypigipy öcpyi. Paady jëbi iiçh ajt nminaanim co Abraham ycidiigiyyi jadüg'oc y'ung co anajty ti yjugypicy co anajty ti y'ogy.

²⁰ Isaac mibijcy Dios, paady Isaac Dios mibijctzoy miid Jacob etz Esau ycxipi co huen ajcxy oybi paadip ma je tiempo huidibi mim

cídacni. ²¹Jacob ymibijcy anajty Dios, paady co anajty y'ögaani, chi ahuaniiy conuuuxcin ma nidüg nidüg José y'ung y'anäg. E jadu'n Dios ooy huindzigiyy ojadajty yam ñaygodajc'adyii miid ytajc co anajty ooy ti ymijjäiyiñi. ²²José co anajty Dios mibicy ma anajty y'ögaani, yminañ co Israel jää ajcxy anajty ypidzimaangixy comjecy jim Egipto, chi yajhui'my tiy'ajt nej ypacj ytuniiyb co anajty choñ ajcxy jim Egipto.

²³Miid co anajty ajcxy mibicy Dios, paady co Moisés yma'xung'ajty, chi ytaj yteedy yützi tugiig po!. Com co ajcxy ijxy co anajty ooy y'oxity je ma'xung, ca' ajcxy anajty tzigiy je rey y'ane'min co anajty yaj'öctähua'ñ tugi'ociy ungma'xung yëydiçpi. ²⁴Miid co Moisés mibijcy Dios, paady co oy ymij'anäccojni, ca' tzojcy co ñaydijiib co rey ñiix y'ung'adiib. ²⁵Hue' janchtiy Moisés niigi nijot'ajty co ayo'n tzaachypi minaxipy yajnaxipy quipxy miid Dios yjää, ca'ydi co nixondägipy je jugy'ajtin ma je rey ytijc huidibi Dios ca' jäygidägy. ²⁶Moisés niigi ñayjihuiyi jotcujc co tzaachypi ayo'n anajty minaxy yajnaxy miid Cristo yçixpi, ca'ydi co miid'ajttähuiipy jugy'ajt comeen'ajt jim Egipto. Com Moisés ti anajty yhuinma'ñypidägy co Dios yega'ñ je oybi. ²⁷Miid co Moisés mibicy anajty Dios paady choñ jim Egipto, ni catzigi co anajty rey yjotmädy, jadu'n y'ijty tudägy nej jihuïy ix yje Dios ca'pi yaj'ixy.

²⁸Miid co mibijcy Dios paady Moisés tuuñ je pascuaxii, chi

ni'ane'mdiiy co huen tijc'aguu tugi tugi yajni'pyi, jigix co je ángel huidibi yaj'öcp, ca'p je' je israelitajäy y'ungoob yaj'o'cipy. ²⁹Miid co ajcxy mibijcy Dios paady je israelitas ajcxy yajnajxy je tzaptz meyj jadu'n nej jihuïy ñajxcixy huinditztuuy, e co ajcxy je Egipto jää nañ jadu'n yjanaxañ, cijx ajcxy ñii'ol'ctäy.

³⁰Miid co ajcxy mibijcy Dios, paady ycida day je poch ma je Jericogajp, taab anajty je israelitas ajcxy ti jühuidijtcixy huixtuje xii.

³¹Miid co Rahab, je töxyjäy jibic tzinaaybi, mibijcy Dios, paady ca' y'o'cy quipxi miid je huidibi anajty ca' capxymidoogixy Dios. Com co je' yajjättacy ma ytijc in je huidibi anajty ti choongixy ma Israel jää ajcxy anajty yajpaady, co anajty ayüch ameech yajciyöygixy yajtecyyöygixy Canaán naaxjot.

³²¿Ti njacmiydägibich?

Nyajtigoy'idaamybich tiempo co nimiydägibich Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel, e jacjadii Dios y'ayucnajtzcapxiyi.

³³⁻³⁴Miid co ajcxy mibijcy Dios, paady ymimadac ajcxy ymidzip canaan picy, ane'my ajcxy yajxon yi cajpjäy, ypaat ajcxy pubejtin huidibi Dios anajty ti yaj'ahuaniiyigixy. Yaj'adujc ajcxy caa y'ahuac, yajxeem ajcxy jiin huidi anajty ooy ymijity, tzooc ajcxy co anajty yaj'ögaangixy miid espada. Pinjaty anajty pumäyip ypaat je' ajcxy ymic'ajt ymijaa, mij je' ajcxy ooy y'ijtcixni ma chiptungixy, e ymimadactay ajcxy maymidzip. ³⁵Jim anajty töxyjäy yjájtigixy huidibi ajcxy cídigiiyi y'ung juugy

huidibi anajty ti jugypicy co anajty ti y'ögy. Jadyii ajcxy y'o'cy ahuoni' agidzi', ca'p ajcxy paty nïdzoocin. Jadi'u'n ajcxy paty o'cin, jaydëbi patcixy jugy'ajtin etz tzinaayim jac'oybi ma Dios. ³⁶ Jadyii Dios y'ayucnajtzcapxiybi ooy ñixiici yajixiici, yajci'ajty, etz tzumy mach ypujxtijc'iñäy. ³⁷ Jadyii Dios y'ayucnajtzcapxiybi y'o'cy ajcxy tzaagögäch, jadyii yaj'ajidiyy ajcxy janch tim cup y'lijxmajtzi ajcxy, jadyii yaj'o'ci miid espada. Ymiñ xyijpy xii yaa yhuidijtcixy ymiid ajcxy ñinicx yüch miid cöbixy'ac etz miid chivo'ac, ayoob jay ajcxy, jotmay miid, yajtzaachytungixy yajca'oydungixy. ³⁸ Yi' jadu'mbi Dios y'ayucnajtzcapxiybi ajcxy ni je naaxhuiñjayä anajty camihuaadity. Miid ymidzip pahuidijtcixy, paady yhuidijtcixy anajty titznaaxtuum etz yuugjoty, chinaaygixy naaxpa'tci'py etz majaty ang. ³⁹ Nidüg'öciy je' ajcxy oy cömay ajcxy yjanajxy miid co mibijcy ajcxy Dios, ca' ajcxy paty tiibi anajty Dios y'ahuaniy. ⁴⁰ Com Dios jac'oybi je' anajty yegamyb miid iich ajt, paady ca' ajcxy paty je oybi tiibi Dios y'ahuaniy. Ti anajty Dios nihuimayi co yajca'pxaaní yi' ajcxy ytudägy'ajtin quipxyi miid iich ajt co Cristo y'o'cy miid iich ajt nbocy yciixpi.

Tzoc iich ajt nhuinma'ñybidaacim ma Jesús

12 Com nmiid'ajtim canaag ijxpejt nej jay jecy'ajty mibijcy Dios, paady iich ajt jadu'n nipaady nej jihuüy huinduy jajiiixci'py nmiid'ajtim jay huidibi

ti yajniguëxigy ymibijcin. Paady ycixp tzoc ahuing pidaacim je huidijaty xy'adzijpim ma ajt nmibijcin, e nañ jadu'n tzoc ahuing pidaacim je pocy huidibi xyajhuinma'ñydigooyim, e tzoc naymic'ijxim cuydunim yi tiy'ajt miid mectxujcin ma ajt ndzinaayin, jadu'n nej jay ñaymic'ijxigixy co nayboyicquípxigixy. ² Tzoc nhuinma'ñybidaacim ma Jesús. Jim ijxpejt nbaatim ma Jesús nej jebi nmibijcim Dios. Jesús yi' je' ti xyajnejhuiyim Dios ytiy'ajt. Yi' Jesús yi' y'ayoo anajty ma je cruudz, ni ca' yi' tuñcuendi je jadu'mbi o'cin oymidzo'yduunip. Com co Jesús ñejhuiy anajty co jadu'n y'oc'ayohuipy, chi ypaadipy jotcuje'ajtin ma Dios y'ane'my. E cham je' yajpaady ma Dios ymijc ma Dios y'ane'mdac.

³ Huinmaaygixy miich ajcxy je Jesús y'ijxpejt, nej pocyjädyic chaachytungixy etz ñi'ojiigixy, etz ca' y'ixaani, paady ca' mdzijpcigixy ni mgamijotmetzciiygixy. ⁴ Ca'ni miich ajcxy ayo'n tzaachypi myajnaxy mabaad ni'py ajcxy mxiibidyi jadu'n nej Cristo yjajty. ⁵ ¿Nej ti miich ajcxy mjäydigooygixy je capxhuijin huidibi Dios ti xymoogixy nej jihuüy yci'm'ung? Jadi'u'n yminañ ma Dios ñeey:

Miich n'ungich, ca' mbidägy nej jihuüy ca' ytim ytijijty je tzaachypi huidibi Dios miid xycapxhuijy, ni ca' mjotmetzciihuiipy co xyaj'ójipy.

⁶ Dios ycapxhuijpy yi' pinjaty chojcp yjihuiy. Dios chaachytumby yi' ajcxy co

ytundigooy, piñjaty yi' ti
cöbicy nej jihiüy yci'm'ung.

⁷Mimadaaccix miich ajcxy je castigo,
com Dios jadu'n yi' xymiiidity ajcxy
nej jihiüy yci'm'ung. ¿Nej ji jada' tüg
ung, e ca' yteedy chaachytuniiyb co
ytundigooy? ⁸Pen ca' miich ajcxy
Dios ti tzaachhypi xymoogyx, jadu'n
nej yi' moy castigo tüg'óciy y'ungdijc
y'anäctijc, ca' miich ixipy ajcxy Dios
xy'ung'adyii tiyudädgy. Jadu'n miich
ajcxy m'idipy nej tüg pi'c'anäg huidibi
yteedy ca' y'ixa'ñyii. ⁹Jadüg nax, taabi
anajty ajt nbi'cnity, iich ajt ndeedy ya
naaxhuiñ xy'ihiijim xycapxhuijim
anajty, e xychaachytuunim co ca'
ngapxymidoohuiñ nhuindzigiyyim
ajcxy. ¿Nej co ca' huaad n'ijtim
ane'my ma ajt ndeedy huidibi
tzajpjoty yajpatp? E jadu'n jébi
nbaatim je jugy'ajtin huidibi ca'
ycixipy ytigoyipy nimina. ¹⁰Iich
ajt ndeedy ya naaxhuiñ xy'ihiijim
xycapxhuijim anajty miid jada combi
jugy'ajt ycixpi, jadu'n nej je' anajty
ajcxy oy'ixy. Nañ jadu'n Dios iich ajt
xychaachytuunim miid ajt n'oy'ajt
ycixpi etz jigix nmiiid'ajtim huädz jot
huädz huinma'ñ nej Dios ymiidity
huädz yjot huädz yhuinma'ñ. ¹¹Oy
yjanchity co ca' ti tzaachhypi ndzojcim
ma Yam nbaatim je tzaachhypi, com
ooy ndzachjhuiiyim je tzaachhypi, e
ca' jotcujc nayjhuiiyim. Per piñjaty
ixpijcipì Dios chojcin miid je tzaachhypi
ycixpi, chi je' yhuimbidzimiyygixy tüg
jugy'ajtin tüdagypì etz jotcujcipì.

Je huidibi ayo'ngojp co Dios y'ayuc ngacöbigaanim

¹²Paady miich ajcxy jotmícpíjjccix
ma mmibijcin, jadu'n nipaadip
nej jihiüy myajpidicciyx mgil' tiibi

y'anucxiyiñi, etz mgoxcohuajc
mic'ajt paady huidibi anajty ca'
mic'ajt miidity. ¹³Ixtaaygix nii'aa
tül'aa tiiybi ma mdzinaayin, jadu'n
nipaadip nej jihiüy yi mdecy
huidibi mädip ti chögy, e camina
jadüg'oc yhuiidip.

¹⁴Tzinaaygix miid oyjot
oyhuinma'ñ miid nidüg'óciy
jäy. Ca' mdungixipy ti tzip.
Miid'ajtcix tüg tzinaayin huätzpi,
pen ca' jadu'n mdungixy, ni piñ
ca'ixipy je Huindzin Jesucristo.
¹⁵Ooy cuenditungixp co ni piñ
cajijpöydiüdipy je pubejtìn huidibi
Dios ti ahuaniy, jigix nañ jadu'n
ni piñ ycayajpaadipy janch mät
yjot yhuinmañ, e yajhuindigoydäy
yajmättäy jacjadyii ymigügtijc, tim
jadu'n nej tüg ujtz ta'mbi ypa'mduñ.
¹⁶Ni tüg miich ajcxy ca' huaad ti
ayuc miid'aty miid huingbi töxyjäy
huidibi ca' miich mdöxyijc'adyii.
Ca' nañ jadu'n ml'ixtijipy je ayuc
huidibi Dios yajhui'my miid miich
ajcxy ycixpi, jadu'n nej y'idiich
Esaú. Miid tüg caayin uucin
Esaú toocnax je huidibi anajty
möhuaanip yteedy co y'unggoobity.
¹⁷Miich ajcxy mnejhuiiyb co Esaú
tocy huidi anajty paatip co japada'ñ
je conuucxin huidibi anajty
yteedy möhuaanip, ca' jadu'n Dios
cöbijcy, chi Esaú ooy yjayaaxni,
per ca' anajty ñihuinma'ñ nej
yjothuimbidip miid je' ycixpi tiibi
anajty tuñ.

¹⁸Ca' miich ajcxy ti mjaty ti m'ixy,
nej jecy'ajty yi israelitas ajcxy yajaty
etz y'ixy co ajcxy mihuingoñ je
cop Sinaí ma anajty Dios ti pidägy
mij jiin, ma anajty ooy yhuidzucy
yjidity etz mijpoj mijtigoy ñaxy, ma

anajty ooy y'agoodziy anaxy. ¹⁹Ni mgamidoy ajcxy je trompeta ni je Dios y'ayuc huidibi anajty ajcxy je' migapxip. Pinjaty je' midou je ayuc ypijctzou ajcxy may'ajt co ca' huaad yjacmigápxigixy com ooy anajty chigiiygixy.

²⁰Je' je' anajty ycixpi co anajty ca' mimadägaangixy je ane'min cötujcin huidibi anajty minamb: "Pin anajty ytecy pidacp ma yi cop, hue' yi' y'oyyaj'o'cnity cögäch miid tzaa o miid quipyijpxu'ñ, oy ixipy y'iyujcity." ²¹Oy chigiiyñi huidibi anajty yaj'ljxp, Moisés ci'm minaan: "Tziuyuybich yam miid tzigi'ñ."

²²Per miich ajcxy jadu'n nipaady nej jihiüy ti mmihuingoongixy yi cop huidibi yxii Sión etz je Dios juugypi ycajp. Je' je' je Jerusalén tzajpjotypi ma canaag mil je ángeles ajcxy yöymujccixy. ²³Ti miich ajcxy mmihuingoongixy ma ti yöymujccixy je jaccömaaybi jay huidibi ajcxy yxii cojaay ma Dios ñecy jiiby tzajpjotty, je huidibi ajcxy huin'iib huingapxtacp Dios. Ti miich ajcxy mihuingoongixy Dios je huidibi nijuez'ajtp tüt'óciy. Nañ jadu'n ti miich ajcxy mihuingoongixy je' ajcxy je oyjäydijc y'espíritu huidibi Dios ti yaj'ahuimbijttäy tudägy. ²⁴Mich ajcxy ti mihuingoñ yi Jesús, yi huidibi xycodinaayim ma Dios miid je jemybi cötujcin huidibi Dios yajhui'my miid iich ajt ycixpi. Yi Jesús huidibi mic'ajtmoy je Dios y'ayuc jemybi, co ñi'py teemy yojcy miid ajt nbocy ycixpi. Yi Jesús co ci'm ñi'py teemy yojcy miid jay ajcxy ypoc ycxipi, nïgi oy yi' ca'ydi co Abel iyuic ñi'py teemy yojcy miid ypoc ycxipi.

²⁵Paady ycixp ooy cuenditungix miich ajcxy, ca'ydi yaj'ixtijy Dios, je pin ti xyajmihui'mim jemybi y'ayuc. Je jay ajcxy huidibi tzinay jecy'ajty, ca'p je' ajcxy choc y co ajcxy ixtijy Dios co jecy'ajty yjamigapxi ajcxy ya naaxhuiñ. O'ctíy iich ajt ca' ndzoocim, pen nmooyim ajt njiix je Dios, je pin y'ayuc xyajmihui'mim huidi tzoon tzajpjotty.

²⁶Co Dios y'ayuc yejcy jecy'ajty, chi yajtziyuuy ooy naax. Jadachambi Dios ymina'ñ: "Jadügtecypajc nyajtziyuya'ñich je naax, e ca' nminaanim naaxti'ajty, nañ jadu'n nyajtziyuya'ñich je tzajp." ²⁷Co jadu'n Dios ymina'ñ: "Jadügtecypajc nyajtziyuya'ñich je naax." Hue' yajhuinjihuüy co ytigoydähuüpy huidijaty yücxp huidibi Dios yaj'oyiiy, e je' hui'mip je huidijaty ca' yu'cxy. ²⁸Paady je Jesucristo ycötujcin huidibi Dios xyajmihui'mim, ca' yi' huaad ytigoy. Tzoc yajnajxim Dioscojuyip miid Jesús y'ayuc ycixpi, e nyajmij'ajtim n'ojadajtim Dios miid tudägy'ajt etz miid huindzigi'ñ nej je' jäygidägyin. ²⁹Iich ajt nDios jadu'n yi' nej tüt jiin huidibi nöctaayb tüt'óciy.

Nej jëbi nyajjäygidaacim Dios

13 Miich ajcxy huidibi mibijcp Jesucristo, ca' mjäydigooygixy co ajcxy mnaychójcigixipy miñ xyipy nej jihiüy ajcxy mdügquëxy. ²Ca' ajcxy mjäydigooygixipy co oyjäy'ajtin mdüngixipy miid pinjaty ajcxy xycøjädiyb. Miid co oyjäy'ajtin ajcxy tuuñ, chi nijëjity ajcxy yajjättacy ángeles ajcxy, ni ca' ajcxy huinjihuüy co ángeles anajty ti yajjättaaccixy.

³Mjäymedzip ajcxy pinjaty tzumy'iñaaayb mach'iñaaayb jadu'n nej jihuüy miich ajcxy nañ jadu'n mdzumy'iñaaaygixy mmach'iñaaaygixy quipxy miid je' ajcxy. Jäymeedzip miich ajcxy pinjaty tzaachypí ayo'n minajxp yajnajxp, com nañ jadu'n miich ajcxy miidity je ninicx huidibi jébi y'ayoy.

⁴Huen nidüg'óciy jay huindzigiyygixy yajmij'ajtcixy je pijcín casada'ajtin. Huen je yëydijc etz je ytoxyijc naymiidzináayigixy yajxon, com Dios yi' tzaachytunipy pinjaty tundigooyb miid huingbí töxyjäy.

⁵Ca' m'adzojccixy meeñ. Mijotcuje'ajtcixy ti ajcxy ii miid. Dios ti je' ymina'ñ: "Camina xii iich miich ajcxy n'ixmadzipy, ni iich miich ajcxy ngajäydigoyipy." ⁶Jadu'n jébi nminaaním agujc jotcuje: "Yi Huindzin Dios yi' xypubejtchip, ca' ndzigihua'ñich jay nej xyatuna'ñich."

⁷Jäymejtzcxí miich ajcxy je pinjaty ti xyñigohuajc'ajtcixy, je pinjaty ti xyajmiidmiydaaccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt. Huinmaaygix nej je' ajcxy anajty ytudägy'aty, padungix nej je' anajty ajcxy miidity ymibijcín.

⁸Jadu'n nej Jesucristo oybi tuñ jecy'ajt, nañ tim jadu'n oybi tuñ chambaad, etz oybi tuna'ñ huinixii huinitiempo, ca' yi' yajtigadzip yi yhuinma'ñ ni mina. ⁹Ca' miich ajcxy myajhuin'iingixy miid canaag ixpijcin huidibi ca' ytügnaxity miid Jesucristo ytiy'ajt. Nigi oy co ayt nbidaacim nhuinma'ñ ma je Dios y'ayuc, nej yi' xychojcim

xyjihuüyim, nej yi' may'ajt tuñ miid iich ajt. Ca' mbidaacim mhuinma'ñ ma je cötujcín huidibi adujcp nijéjity caayin uucin. Ni ti jotcuje'ajt ajcxy capaty pinjaty panicxp yi jadu'mbi cötujcín.

¹⁰Je judío tungmiidpi huidibi huindzigi'ñ tum anajty ma Dios yhuittijc je jecyip, ca' yi' jébi yjactuuni ma iich ajt nmibijcín jadu'n nej Jesucristo tuñ huindzigi'ñ miid iich ajt ycixpi.

¹¹Je judío mijitungmiidpi ma Dios ytiyc ypidac iyujc ñi'py ma je Lugar Santísimo nej tüt huindzigi'ñ huidibi yajpocyñihuaatzp je mayjäy. Je iyujc ögy ñinicx jiguem je' yajnögy, ca' jiibyity cajpjoty ma je Dios anajty huindzigiyygixy.

¹²Tím jadu'n nej je judío sacerdote yajnögy je huindzigi'ñ iyujc ñinicx cajp nänaxy, nañ tim jadu'n Jesú paty tzaachy'l'o'cín cajp nänaxy jigix miid je' yci'mni'py pocyñihuaädzip je mayjäy. ¹³Tzoc mijpidaacim je Jesú tiibi y'ögy cajp nänaxy miid iich ajt nbocy ycixpi. Tzoc minajxim yajnajxim je canayyajmij'adii je canay'ixa'nii, tim jadu'n nej Jesú minajx yajnajx je canayyajmij'adii je canay'ixa'nii.

¹⁴Ya naaxhuiñ ca' ya ajt nmidiity tüt ciudad ma jébi n'ijtim huinixii huinitiempo, je' iich ajt njijp'ijxim je tzinaayin huidibi miimb cidaacp.

¹⁵Paady ycixp chojcp co Dios n'ojadajtim nmibijctzoohuim jabom jabom huinixii miid Jesucristo yxii. Co jadu'n n'ojadajtim nmibijctzoohuim Dios jadu'n nipaady nej tüt huindzigi'ñ nmooyim. Tzoc ii mibijctzoohuim, tzoc ojadajtim miid ajt ngi'm'ahuac

ngi'm'ayuc. ¹⁶Ca' mjäydigóoygixipy co oybi mdúngixipy etz naybubéjtigix naybudigfíiyigix miñ xyipy. Co jadu'n mdúngixipy jadu'n nipaady nej tüg huindzigi'ñ ti myejccixy ma Dios huidibi yi' ooy jäygidägy.

¹⁷Capxymidoogix pinjaty xyñigohuajc'ájtcixp etz yajmij'ajtcixp, com yi' miich ajcxy xycuend'ajtip yi' m'alma. Nejhuiiyim co cÿegaaangixy ycuendi ma Dios nej ajcxy ti xycuend'aty. Pen oybi miich ajcxy mdumyb miid yi' ajcxy, jotcuje ajcxy ñayjihuïhuiiyb. Pen jibic miich ajcxy mduñ miid yi' ajcxy, tajip mayip ajcxy. E pen yi' ajcxy tajip maayb, chi miich ajcxy ca' ni ti jotcuje'ajt mmiid'adipy.

¹⁸Mibijctzoogix Dios miid iich ycixpi etz je pinjaty xymiidhuidijtpich. Jatytim naymic'íjxibich tudägy nduuñich ma tüg'óciy iich ndung, paady ycixp jotcuje nayjihuïyijich.

¹⁹May'ajt nbijctzooybich ma miich ajcxy co Dios mmibijctzoogix miid iich ycixpi, jigix Dios a'ixihuipy co nícxibich tzojc ma miich ajcxy.

Oy'ajt etz capxpoocxin huidibi cogixiiyñip je necy

²⁰Dios nmibijctzooybich miid miich ajcxy ycxipi. Je Dios huidibi yajjugypijc jadüg'oc iich ajt nHuindzin Jesucristo co y'o'cy, je huidibi cuend'ajtp je

maymibijcpidijc. Co Jesucristo ñi'py teemy yojcy, chi mic'ajt moy je jemybi cötujcin huidibi Dios ti xyajmihui'mim. Dios ti pidägy Jesucristo jadu'n nej je cuend'ajtpi jac'oybi ma je maymibijcpidijc. Jadu'n yi' nipaady nej tüg cöbixy cuend'ajtpi huidibi cuend'ajtp may ngöbixy. ²¹Je Dios huidibi xyajjotcujc'ajtim je' huen xyaj'ahuimbijtcixy huädz etz oyjäy ma tüg'óciy ajcxy mmibijcin etz ma tüg'óciy ajcxy mdzinaayin, jigix ajcxy mdunipy nej yi' tzocy. Dios huen tuñ ma iich ajt njot nhuinma'ñ miid Cristo ymic'ajt nej yi' tzocy. iHuen Cristo y'lidipy mij cömay huinixii huinitiempo! Amén. Jadu'n jada.

²²Nmigügtijc, nbijctzooybich may'ajt yajtungixy mectxtujcin ma jada ayuc capxhuijin. Ti ajcxy ii con nijayiiygixy. ²³Nejhuiiygix miich ajcxy co ajt nmigüg Timoteo y'ity ahüätzatum. Pen tzojc yjädy ya ma nyajpaadyich, chi yi' xymiidnícxibich co iich anajty miich ajcxy nícxixy.

²⁴Nguejxpyich ngapxpoocxin ma nidüg'óciy pin ajcxy xyñigohuajc'ajtp etz je migügtijc ajcxy huidibi mibijccixyp. Je migügtijc huidibi ajcxy yajpatp ya Italia yquejxyp ajcxy capxpoocxin ma miich ajcxy.

²⁵Dios ajcxy xyconuucxip nidüg'óciy miich ajcxy. Amén. Jadu'n jada.